

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVIII

Birželis — June 22, 1973

Nr. 48

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BREŽNEVUI VIEŠINT AMERIKOJE

Kokios taktikos laikytis su juo besiderant?

Kai šios eilutės buvo rašomos, Sovietijos valdovas Leonidas Brežnevas jau buvo Amerikoje, tačiau oficialios derybos su juo dar nebuvo prasidėjusios. Sprendžiant iš buvusių prezidento Nixono viešnagių Pekine ir Maskvoje patyrimo, Brežnevas atvyko ne derėtis, bet tik uždėti oficialią antspaudą ant jau padarytų susitarimų. Pa prastai viršūnių susitikimas yra užbaigimas, bet ne pradžia. Kai tie susitikimai yra nepakankamai paruošti, jie pasibigia neseckme ar tuščiais komunikatais kaip apie 'Dovydo stovyklą dviasia' (Spirit of Camp David), kuriuo pasibaigė N. kitos Chruščiovo viešnagė pas prezidentą E. Eisenhowerį. Už tat subruzdimas parodyti savo nepasitenkinimą kaip tik dabar, vargiai ar turi prasmės, šaukštai jau popiečiu.

Aplamai imant, Brežnevas atvyko jam ir prezidentui Nixonui nepalankiu momentu. Prezidento Nixono prestižas dėl Watergate aferos yra pasiekęs žemiausio laipsnio ir todėl pati Brežnevo viešnagė negali būti išpūsta iki tokio laipsnio kaip būtų kitu momentu, nors prezidentui ir labai norėtųsi pabrėžti tą vizitą kaip savo politikos sėkmės vaisių. Tas veda, kaip anksčiau minėjome, prie būkštavimo, kad prezidentas, norėdamas pasisekimo, padarys per daug nuolaidų Brežnevui. Kaip konkretų tokios politikos įrodymą, senatorius Henry Jackson (dem Wash.) nurodo į jAVų biznį su sovietais. Girdi, jAVai buvo parduoti pigesnėm negu JAV vidaus kainomis, kas Amerikos mo-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

kesčių mokėtojams apsiėję apie 400 milijonų dolerių. Be to, tas biznis išsiskaukęs visų maisto produktų kainų pakilimą, kas Amerikos vartotojui kaštavo bilijoną dolerių. Čia, žinoma, yra nemaža dozė demagogijos. Tas bilijonas dolerių suplaukė ne į sovietų, bet Amerikos fermerių kišenes. Jei tas kainų pakilimas paskatins didesnę gamybą, ilgainiui laimės ne tik fermeriai, bet ir visas JAV ūkis, nes turint galvoje maisto trūkumą visam pasaulyje, JAV turės progos panaudoti savo maisto perteklių ir tuo išlyginti savo mokėjimų balansą. Be to, jei so vietai javų nepirktų, jie liktų ir toliau sandėliuose.

Tos mintys vedaprie didesnės problemos, būtent kokios taktikos turi laikytis JAV derėdamosios su sovietais. Jei sovietams trūksta maisto, kodėl jo pardavimo nesusieti su kokiomis specialiomis, politinėmis sąlygomis?

Ieškant atsakymo į tą klausimą, reikia atsiminti, kad badas iki šiol nevertė sovietinio režimo, nors dėl maisto trūkumo išmirė milijonai žmonių. Nėra garantijos, kad ir dabar tas pats nepasikartotų. Reikia taip pat atsiminti, kad sovietai savo pokario politiką rėmė tik plika jėga. Tai reiškia, kad juos privirsti pakeisti savo politiką reikėtų griebtis irgi jėgos, kas verstų skaitytis su karo galimybe. Bet toji galimybė nevilioja amerikiečių. Karas dėl komunizmo panaikinimo jiems atrodo brangiai kainuojanti nesąmonė.

Nė vienas tai siūlęs politikas negali tikėtis didesnio pasisekimo. Iš tikro tokio ir nerasime. Patys sovietai atsidūrė prieš dilemą: toliau laikytis ankstyvesnės politikos siekiant sau užtikrinti didesnių laimėjimų ir eventualiai Artimųjų Rytų naftos išteklių kontrolės ar ieškoti Vakarų tautos supramoninimui.

Tokia būklė iš savo pusės pastatė JAV prieš dilemą: pareikalauti už ūkinį bendravimą aukštesnės kainos, siejant jį su politinėm nuolaidom ar pasirošti šaltojo karo 'sušildymui'. Nuotaikos Amerikoje kaip ir Vakarų Europoje yra aiškiai nepalankios antram atvejui. O jei taip JAV, kaip Vakarų Vokietijos vyriausybei, nėra kitos alternatyvos kaip rimtai apsvarstyti sovietų pasiūlytą taikos ranką. Amerikos žydai reikalauja, kad už ūkinį bendravimą Nixonas išsiderėtų žydams laisvę palikti Sovietų Sąjungą. Senatorius Jacksonas sako, kad tai nėra vien 'žydų klausimas', bet ir kitų tautų, kurių iš eiviai sukūrė JAV. Čia, žiūrint iš grynai lietuviško taško, kiltų klausimas: ar mums vertėtų paskatinti emigraciją iš Lietuvos, kur lietuvių proporcija ir taip blogėja. Prašytų atsakymas kad ne, nors kai kuriems tautos nariams tai reikėtų labai didelių nepatogumų. Žinia, visom sovietų pavergtom tautom praverstų režimo "suliberėjimas", bet jei suliberėjimas anksčiau ar vėliau vestų prie sovietų režimo galo, tai neturėtų būti paslaptimi ir Maskvos valdovams, kas vestų prie jų apsisprendimo už šaltojo ar karštojo karo

SECOND CONFERENCE ON BALTIC STUDIES IN SCANDINAVIA

Antroji Baltų Studijų konferencija įvyko Stockholme, Švedijoje, š.m. birželio 8-11 d.d., kurioje dalyvavo atstovai iš 12 kraštų. Buvo nemažai ir ne pabaltiečių, kurie domisi baltų studijomis. Konferenciją atidarė dr. Bruno Kalniš, Baltic Scientific Institute pirmininkas, dalyvaujant švedų valdžios pareigūnams ir miesto atstovams, dosniai parėmusiems šią konferenciją. Nuotraukoje viršuje konferencijos dalyviai ir apačioje prezidiumas. Prie mikrofono dr. Bruno Kalniš.

KOVA SU RELIGIJA OK. LIETUVOJE

"Religija savo pinklėmis apraizgo ne tik žmogaus protą, sąmonę, bet veikia ir jo emocijas", tvirtina Antanas Martinionis, Lietuvos ateizmo muziejaus direktorius (Laikas ir įvykiai, Nr. 7).

Nenuostabu! Antanas Martinionis mintą iš antireliginės veiklos ir kuo dažniau jis skelbia, kad Dievo nesą, tuo smarkiau sutvirtina savo karjerą. Mat, antireliginė veikla ok. Lietuvoje yra valdininko pareigos, už tas pareigas valstybė netaip jau kukliai moka. Todėl dirbti "moksline ateistinės propagandos baruose" visais atžvilgiais apsimoka. Tai karjera ir lengvas uždarbis.

Antrigeliginė kova bolševikuose paslėpta po "auklėjimo" šydu. Fulti su valstybės talka religinės tiesas išpažįstantį savo pilietį, sovietiniu žargonu reiškia: "auklėti" tą žmogų. Antireliginė veikla yra, kaip pasisako agitatorius A. Martinionis, "ugdyti naują žmogų, išgyvendinti iš jo sąmonės religinius prietarus, neteisingas pažiūras".

Tad tokia veikla yra

"kryptingas ateistinis auklėjamasis darbas".

Tas "darbas" niekad nebūtų toks platus ir pelningas, jeigu pats režimas, pati valstybė, nepareikštų brutalių intervencijos į savo pavaldinio asmens laisvę sferą. Valstybė neleidžia žmogui turėti savo dvasinio pasaulio. Valstybė liepia žmogui atsisądėti nuo savo dvasinio pasaulio ir be rezervų sutikti su valdininkų įtikinimais, kurie intymiausiai individo įsitikinimus pamerkia ir sukvailina.

Juk neįmanoma laisvame pasaulyje valdininkui ateiti į jūsių namus ir jums pasakyti: atsisądėk visko, kuo tu tiki, ir tikėk taip, kaip aš įsakau! Deja, tokia padėtis dabar yra ok. Lietuvoje.

Valdininko agitatoriaus įtikinimai vadinami "atsisąukimu į žmogaus protą". Bet A. Martinionis išrado ir "atsisąukimus" į žmogaus

emocijas. Kas tai per triukas? Tai yra antireliginės propagandos 'veikla' į mąstyseną per jausmus".

Skiepyti "moksline" ateistinę pasaulėžiūrą reikia per vaidinimus, filmus, konferencijas, parodas... Ateistinio muziejaus direktorius polėkiškai galvoja, kad užtenka religingam žmogui pamatyti antireliginį filmą ir tas "religininkas" su abejos savo ankstesniais įsitikinimais. Skelbti tokius "moksline" ateizmo "atradingus", aišku, apsimoka. Tai lengvas antireligininko uždarbis.

A. Martinionis siūlo itin smarkiai atakuoti žemdirbius ir... moteris! Pagal jį, žemdirbiai ir moterys yra tos visuomeninės grupės, kurios labai sunkiai antireliginės propagandos įveikiamos.

"Atitraukti kaimo gy- (Nukelta į 2 psl.)

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ TARYBA buvo susirinkusi posėdžiui š.m. birželio mėn. 4 d. Chicagoje. Taryba, atstovaujanti visas lietuvių evangelikų bažnyčias bei denominacijas laisvame pasaulyje, aptarė jų rūpimus dalykus: 1. Priimtas naujas LET statuto projektas, kuris pristatomas bažnyčių vadovyboms patvirtinti. 2. Priimtas Pabaltijo Evangelikų Tarybos statuto projektas, kuris pagal susitarimą pasiunčiamas estų ir latvių Arkivyskupams. 3. Nutarta pasiųsti raštą Prezidentui Saugumo konferencijos proga, kad dėmesys būtų nukreiptas į laisvės šaukiančią lietuvių tautą ir į kitus sovietų okupuotus kraštus. 4. Susirūpinata Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo pamaldomis Washingtono ir 5. Kelta mintis, kad paskubėtume su Senojo Testamento vertimo užbaigimu. (Naujasis Testamentas išverstas ir išleistas jau 1961 metais).

Nuotraukoj: Lietuvių Evangelikų Taryba. Iš kairės: Sen. kun. Ansas Trakis, Gen. Sup. kun. Stasys Neimanas, Martynas Nauburas, kun. Jonas Juozupaitis, dr. Valdemaras Bylaitis, kun. Kostas Burbulis, kun. Algimantas Žilinskas iš Toronto ir Viktoras Karosas, kun. Trakio sodelyje, Chicagoje, V. Noreikos nuotrauka

Lietuvių Bendruomenės Vokietijos krašto valdyba 1973-74 m. Iš kairės: ižd. Alg. Palavinskas, pirm. kun. Br. Liubinas ir vice-pirm. J. Barasas.

TURIZMAS – BOLŠEVIKINĖ PROPAGANDA

Aitrus išeiviškųjų ginčų objektas: ar turistais už geležinės uždangos siunčiami į užsienį bolševikinės politikos tikslais? Ar sovietinės valstybės turistai privalo nuolat rūpintis išgauti žinių iš jo lankomos aplinkos ir gautą medžiagą (žinias, išpūdžius, materialinius objektus) pateikti bolševikinio pareigūno dispozicijai?

Realiai galvojančieji išeiviai į tą dilemą atsako: taip! Jie neabejoja, kad joks turistai nebus išleistas į užsienį be jam pavelto uždavinio. Iruždavinio pavedimo praktika gali turėti daug variantų. Tikslas gi liks tas pats -- pabendrauk, sužinok, pamatyk ir mus painformuok!

Klaidingai galvojančieji išeiviai savo pasiteisinimui (panašų į narkotiko vartotoją) stengiasi ištikinti, kad "ne visi turistai yra šnipai", kad "bendravimas su jais suteikia jiems stiprybės laikytis prieš okupantą", kad "išeivijos atsparumas nesugrius dėl pabendravimo".

Narkotikomanai dažnai stengiasi "įrodyti" racionaliai, logiškai, atvirai -- kodėl jie vartoja narkotikus? Vienam tai būtinai "pilnai pailsėti", kitam -- "tapti veikliu", trečiam -- tai "palaima, kurios metu mato ... Dievą". Kaip beaiškinų, narkotiko žalapaliekia pati. Taip, drastiškai vedant paralelę, atrodo klaidingai galvojančių

Kova su religija

(Atkelta iš 1 psl.)

ventojus nuo religinių apeigų, bažnyčios lankymo padeda priemonės, rengiamos ne darbo dienomis", skelbia ateistinis valdininkas. Jis siūlo antireliginius renginius organizuoti sekmadieniais bažnytinį apeigų metu. Jis siūlo tomis valandomis net rengti išvykas iš vietos. "Dūšių gaudymas" igauna vulgarą ir šlykščią išvaizdą.

A. Martinionis siūlo bedieviams - militantams turėti savo sąskaitoje kiekvieną mažą vaikų motiną ir sekti, kad ji neįskiepytų vaikams bet kurios "religinės emocijos".

Jis, būdamas Ateizmo muziejaus direktorium, aišku, veikliai reklamuoja savo kromelį -- sekmadieniais jis siūlo lankyti ateistinių muziejų. Sekmadienį vilnietis privalo aplankyti buv. Šv. Kazimiero bažnyčią! Kodėl? Todėl, kad ta lietuvių šventovė paversta "Ateizmo muziejumi". Ir tos išniekintos bažnyčios "ateistinis klebonas" dabar yra Antanas Martinionis...

Si nešvanki ir įžūli propaganda įrodo, kad "ateistinės propagandos" ir "ateistinio auklėjimo" pareigūnai yra stropūs valdininkai, veiklą pagal Maskvos instrukcijas. "Daugnacionalinės" valstybės bedievių militantų veiklos aplinkraščiai plaukia iš Maskvos.

Kova su religija ok. Lietuvoje vedama pagal tas instrukcijas. (a.c.)

išeivių pasiteisinimai ir išsiteisinimai dėl perdėto dėmesio turistui iš anapus, kuris ieško čia viešumos, reikšimosi, poveikio į kitus...

Platokas rašinys ("Tarybinis mokytojas", Nr. 38) tilpęs pedagoginiame sovietiniame leidinyje atskleidžia oficialų bolševikinį požiūrį į turizmą. Lietuvos TSR Švietimo ministerija skelbia: "Turizmas ir kraštotyra -- komunistiniam auklėjimui". Straipsnyje kalbama apie vietinio pobūdžio turizmą, apie moksleivių ekskursijas, apie tokių ekskursijų tikslus.

Ekskursijos šūkliai dažnai tokie: "Mano tėvynė -- Sovietų sąjunga".

Tokio šūkliaus vedini turistai -- ekskursantai lankosi iš Šiaulių Tauragėje, bet vaizduojasi važinėję ne po Lietuvą, bet SSSR ribose! Šis absurdiškumas turi didelį tikslą, jis išrauna iš lietuvių sąmonės savo krašto meilę ir tą meilę išskleidžia iki Kamčatkos.

Turistas turi stebėti šalies ar aplinkos požymius, iš kurių galima atrasti polinkį į marksistinę istorijos supratimą. Užsienyje stebimos ... "darbo masės", spėjamas tų "masių" kairėjimas...

Savame krašte ieško "Didžiojo Tėvynės karo pėdsakų". Lanko karo mūšių vietas, puošia Raudonosios armijos karių kapus. Privalo rasti ryši su žuvusių karių, kurie kovojo "prieš fašistinę okupaciją", giminėmis. Tokiu būdu atranda apylinkėje palaidoto raudonarmiečio gimines, kur

Ok. Lietuvos tikrovės smulkmenos

Tai yra vieno turistų patyrimas. Prieš mėnesį jis lankėsi Vilniuje. Jis nuosirdžiai atpasakoja savo išpūdžius:

Norint patekti į Vilnių reikia užpildyti smulkiausią anketą apie save ir laukti bent mėnesį, kol gauni atsakymą.

Nuvykęs į Vilnių, de ja, negavo leidimo vykti į Kauną. Tam reikalinga turėti vietos milicijos leidimą. Okad galėtum gauti toki leidimą, reikia vietoje duoti prašymą ir, kaip paprastai, laukti atsakymo. Atsakymas gaunamas tada, kai reikia jau grįžti namo...

Galima vykti Kaunan savo rizika, be milicijos leidimo, bet tuomet galima turėti didelių nemalonių ir turistai, ir tas asmuo, kuris turistą iškvietė į Vilnių.

Teko būti Vilniuje Romo Kalantos susideginimo metinėse. Susideginimo ir laidotuvių metinių įtampa buvo labai jaučiama ir Vilniuje. Asmuo, kuris buvo mane iškviėties tiesiog malda vo, kad nepasiryzčiau vykti į Kauną. Kad net telefonu nepaskambinčiau Kaunan savo giminėms. Visus vykstančius Kaunan, ypač jaunimą, milicija tikrino traukiniuose, autobusuose ir stoty. Bijota demonstracijų...

nors prie Volgos ar už Uralo ir veda su jais susirašinėjamą. Sudeda pinigų, kad palaidoto Lietuvoje raudonarmiečio giminės galėtų atvykti Lie tuvon ir atlankyti savo artimo žmogaus kapą. Tai viskas atrodo, gal būtų, humaniška. Tačiau visur kište išsikiša propagandiniai triukai. Ką po aplankymo metu deda gėles ir dėkoja, kad žuvusis "išlaisvino" Lietuvą, kad "talkino" Lietuvai "išlieti į daugnacionalinę sovietinę valstybę"...

Bet kurios apimtios sovietinis turizmas tarnauja bolševikinei propagandai ir komunistiniam auklėjimui. Turistai pa reigojami savo atlankymo vietoje pasakoti, kaip sėkmingai ir našiai jie statą komunizmą savo krašte. Į Lietuvą atvežtoji ekskursija iš Armenijos kalba apie sėkmingą komunizmo statybą Armenijoje. Gi turistai lietuviai, Kaukazan nukakę, pilna burna giriasi statą komunizmą Lietuvoje.

Vykstantieji į užsienį turistai (tai vieša paslaptis) instruktuojami, kaip kalbėti apie savo kraštą. Instrukcijos turi daug variantų. Intelektualiau išprususiam instrukcijos yra vienos rūšies; mažiau raštingam skirta kita kalba. Sugrižęs turistus klausiamas, prašoma nušviesti vieną kitą klausimą, etc. "Turizmas yra skirtas komunistiniam auklėjimui", skelbia TSRS Švietimo ministerija. Tas sakiny slepia savytvirtinimą: turizmas taip pat yra "komunizmo statyba". (čž)

Pavasari išvaryk karvutę pievą, parpink jai gardžios žolės davinį ir galėsi piene maudytis. Karvė atlygins priežiūrą gausiu primilžiu, duos daug pieno. Sena tiesa, bet nelabai tą tiesą pašo tarybinuose ūkiuose ir kolūkiuose. Tad Ignalinos rajono tarybiniame Linkmenų ūkyje motiejukai jau pašoko ligi dvylikos centimetrų, o karvės tebestovi tvartuose. Karvės minta senais pašarais. Motiejukai pievose perauga ir virsta stagarais...

Į tą tarybinį ūkį nuskubėjo "Valstiečių laikraščio" korespondentas A. Naujokaitis, įsi sodinę į tarybinį automobilį Žemės ūkio ministerijos vyr. zootechniką F. Bogusevičių. Mat tarybiniai kontrolieriai po vieną revizuoti nevyksta. Reikia poros, nes be poros nepasitikiėjimai ir dargi įtarinėjimai.

Savo kelionę vyrai aprašo "Valstiečių laikraštyje" (Nr. 56) Tarybinio ūkio melžėjos vienu balsu rėkia: primilžiai nukrito, karvės neduoda pieno. Gegužis įpusėjo. Pašaro atsargos baigia išsekti. Nebėra siloso. Li ke vos keletas tonų šieno, Ber tas, likęs iš po žiemos, šienas išlytas ir apipuvęs. Karvės neduoda pieno -- o ūkis vadina si pieno ferma! Melžėjos gyvena iš primilžto pieno kiekio. Nėra pieno -- nebus ir rublių.

Kodėl tokia nesąmonė, toks kenkimas "komunizmo statybai" -- pagrįstai nustebę revizoriai, Pievos sudygo puikiais motiejukais. Pievos tik už poros šimtų metrų. Bet karvės įkalintos karvidėse. Apipuvęs šienas per pus sumažino primilžį. Katastrofiškas primilžio mažėjimas žada pasiekti ... nulį.

Reikalas gi paprastas! Ganykla turėjo būti apvertta, į neapvertą ganyklą neišvaro karvių. "Darbai vos juda", pažymi korespondentas apie tvoros tvėrimą. Kodėl neleidžia karvių į neapvertą plotą, laikraštis nesako. Gal tai "komunizmo statybos" paslaptis? O dabar, karves į ganyklą išvarys, nauda maža -- žolė pavirto stagarais...

Ne taip Ramutiškės tarybiniam ūkyje. Čia karvės išvarė ir di, gali klausyti jų pasikalbėjimo... Išvažiuoti į kitus kraštus, kur yra komunistinė santvarka, teoretiniai galima tikrai kas antri metai. Bet, dažniausiai, daugelis tokių leidimų visai negauna, nors ir turi savo giminių iškviėtimo garantijas...

Išpūdžių nuotrupos rodo sunkią eilinio žmogaus būklę okupacijos sąlygose. Prekių ir maisto stoka. Asmens laisvių ignoravimas. Visuotinis nepasitikėjimas ir šnipinėjimas. Tautos darbo produkcijos plėšimas.

di, gali klausyti jų pasikalbėjimo...

Išvažiuoti į kitus kraštus, kur yra komunistinė santvarka, teoretiniai galima tikrai kas antri metai. Bet, dažniausiai, daugelis tokių leidimų visai negauna, nors ir turi savo giminių iškviėtimo garantijas...

Išpūdžių nuotrupos rodo sunkią eilinio žmogaus būklę okupacijos sąlygose. Prekių ir maisto stoka. Asmens laisvių ignoravimas. Visuotinis nepasitikėjimas ir šnipinėjimas. Tautos darbo produkcijos plėšimas.

Tačiau patriotinės žmonių nuotaikos stebėtinai neišblėsta. Atrodo, Romo Kalantos pasiaukojimas buvo ir liks didžiuliu impulsu jaunimo patriotizmui skatinti.

BE GANIAVOS PIENO NEGERSI

Pavasari išvaryk karvutę pievą, parpink jai gardžios žolės davinį ir galėsi piene maudytis. Karvė atlygins priežiūrą gausiu primilžiu, duos daug pieno. Sena tiesa, bet nelabai tą tiesą pašo tarybinuose ūkiuose ir kolūkiuose. Tad Ignalinos rajono tarybiniame Linkmenų ūkyje motiejukai jau pašoko ligi dvylikos centimetrų, o karvės tebestovi tvartuose. Karvės minta senais pašarais. Motiejukai pievose perauga ir virsta stagarais...

Į tą tarybinį ūkį nuskubėjo "Valstiečių laikraščio" korespondentas A. Naujokaitis, įsi sodinę į tarybinį automobilį Žemės ūkio ministerijos vyr. zootechniką F. Bogusevičių. Mat tarybiniai kontrolieriai po vieną revizuoti nevyksta. Reikia poros, nes be poros nepasitikiėjimai ir dargi įtarinėjimai.

Savo kelionę vyrai aprašo "Valstiečių laikraštyje" (Nr. 56) Tarybinio ūkio melžėjos vienu balsu rėkia: primilžiai nukrito, karvės neduoda pieno. Gegužis įpusėjo. Pašaro atsargos baigia išsekti. Nebėra siloso. Li ke vos keletas tonų šieno, Ber tas, likęs iš po žiemos, šienas išlytas ir apipuvęs. Karvės neduoda pieno -- o ūkis vadina si pieno ferma! Melžėjos gyvena iš primilžto pieno kiekio. Nėra pieno -- nebus ir rublių.

Kodėl tokia nesąmonė, toks kenkimas "komunizmo statybai" -- pagrįstai nustebę revizoriai, Pievos sudygo puikiais motiejukais. Pievos tik už poros šimtų metrų. Bet karvės įkalintos karvidėse. Apipuvęs šienas per pus sumažino primilžį. Katastrofiškas primilžio mažėjimas žada pasiekti ... nulį.

Reikalas gi paprastas! Ganykla turėjo būti apvertta, į neapvertą ganyklą neišvaro karvių. "Darbai vos juda", pažymi korespondentas apie tvoros tvėrimą. Kodėl neleidžia karvių į neapvertą plotą, laikraštis nesako. Gal tai "komunizmo statybos" paslaptis? O dabar, karves į ganyklą išvarys, nauda maža -- žolė pavirto stagarais...

Ne taip Ramutiškės tarybiniam ūkyje. Čia karvės išvarė ir

Vasario 16 gimnazijos evangelikų jaunimo ratelio ekskursijos dalyviai Schwarzwaldo miške. Ekskursija rūpinosi mokyt. Fr. Skėrys. Dalyvavo 34 mokiniai.

Vasario 16 gimnazijos evangelikų jaunimo ratelio ekskursijos į Schwarzwaldą suaugusieji dalyviai, Ekskursijos vadovas mokyt. Fr. Skėrys, Kaciucevičienė ir Kaciucevičius, dabartinis berniukų bendrabučio vedėjas, prieš dvejus metus atvykęs iš Klaipėdos krašto, Bartusevičienė -- vyriausia virėja gimnazijoje, Perkumas, prieš pusmetį atvykęs iš Klaipėdos miesto ir gimnazijon tuojau atsiuntė savo dukrą Eriką ir sūnų Alfredą ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos reikalų vedėjas Justinas Lukošius.

iš karto ganė ilgą laiką. Atpratusios nuo žalio maisto karvės susirgo viduriavimu. Primilžiai dingę, tapo infekciniais. Keletą karvių priėjo pievoje prie pamestų, neapdengtų mineralinių trąšų ir apsinuodijo.

Darbininkai, kuriems pavesta karvių priežiūra, skundžiasi kad niekas nesuteikia jiems instrukcijų. Melžėjos rėkia, kad karvių primilžiai katastrofiškai kritę. Sandėlininkai įspėja, kad tikrai keletas tonų apipuvusio šieno belieka sandėlyje...

Tuo tarpu "Valstiečių laikraštis" puošia šį didžiulį apsilėdimų straipsnį stambių spalvotų raidžių pavadinimu: "Gania-

va -- didelių primilžių metas. Socialistinis lenktyniavimas žadina kūrybinę iniciatyvą". Ir kaip išaiškinti tokias "ūkininkškas" istorijas Amerikos "pažangieji" ar kazakevičnis "Gimtas kraštas"?

(steb.)

STRUCTURAL STEEL
LAYOUT MEN
FITTERS
OVERTIME, INSURANCE
LONG PROGRAM
APPLY AT

Congress Steel Products
18100 Rialto, Melvindale, Mich.
An Equal Opportunity Employer
(42-48)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6815 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIOSKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKŠAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKŠAS LAIKŪNAS

TIKRASIS PATRIOTIZMAS

Su kiekvienais metais mažėja vyresniųjų eilės, joms užpildyti reikiapas tangų įtraukti daugiau jaunų žmonių, galinčių ir norinčių tęsti tautinį darbą išeivijoje.

Nesakykime, jog tai neįmanoma, bet duokime jiems ne vien konkretaus darbo, o supažindinkime, kodėl tas darbas reikalingas. Yra pareigingų lietuviškai nusiteikusių jaunuolių, kurie pakviesiti į organizacinę veiklą stengiasi mieliai uždėtas pareigas atlikti, bet neseniai teko kalbėti su keliais reikšmingų organizacijų vadovybėse esančiais jaunimo atstovais ir paaiškėjo, kad jie žino tik iš girdėtų lyg per sapną vardų, jog yra toks VLIKas, ALTa ir LB-nė, apie kurią žino kiek daugiau, nes ji ruošia šokių ir dainų šventes ir k.

Paklausus, ar skaito lietuvišką laikraštį, atsakė, jog vieną laikraštį matę pas Joną, kitokį pas Petrą, pas savo draugų tėvus. Lietuviškai jie beveik puikiai kalba, organizacinių pareigų nevengia, sugeba logiškai protauti. Organizacijų vadovai juos gaudo iš visų pusių, apkrauna techniškom pareigom, bet gilesniu lietuviybės skiepyjimu nepasirūpina. Tokiu būdu jų lietuviškumas ir Lietuvos reikalų supratimas pažangos nedaro, o būtų labai lengva iš tokių jaunuolių paruošti būsimus mūsų išeivijos vadovus. Jeigu jų tėvai neprenumeruoja spaudos kodėl negalėtų jiems užprenumeruoti tos organizacijos, kurioms jie priklauso ar tik talkina, kurioms pašvenčia daug laiko ir energijos. Jei sutelkiam po šimtą tūkstančių dolerių vienkartinės šventės ar sporto išvykos ir apmokamą brangias keliones, tai užsakydami jų pageidaujamą laikraštį išleistume tik centus, nutrupėjusius nuo anų didelių sumų ir tai būtų pastovus įnašas jų jaunuolių ir Lietuvos ateičiai.

Tokių akademikų jaunuolių yra daug. Vieni iš jų susidomės, kiti ne, bet dėl to nėra ko nusiminti, jeigu ir vienu kitu pokalbiu mūsų nesupras. Jei lietuvišką spaudą skaityti jiems darosi sunkiau, dabar jau turime nemazda ir kitomis kalbomis literatūros apie Lietuvą ir jos priešą -- rusiškąjį komunizmą. Baigusiems universitetus jau neužtenka vien iš tėvų gaunamų žinių apie

Lietuvos okupantą. Jie turi ir nori patys įsiskirti, koks tas priešas ir studijuodami ar universitetuose dėstydami turigilau pažinti, o istorinio pobūdžio raštų, kurie liudija apie šią žiaurią Lietuvos tragediją išeivijoje turime keliom kalbom, tik reikia juos paduoti jaunimui į rankas, kad patys įsitikintų stipriau pasijusę lietuviškas esą, tad lengviau ir geriau galės ir kitus informuoti apie dabartinę okupuotos Lietuvos gyvenimą, žmonių priepaūdą, jų tikruosius siekius, apie religinę persekiojimą.

Jaunimas turi žinoti, kad jis ar jų tėvai yra politiniai išeiviai, protesto vardan pasitraukę į svetimą kraštą tam, kad Lietuvos laisvinimui dirbtų, ko negali atlikti tauta, likusi okupanto priepaudoje, kad laisvame krašte jie kalbėtų ir veikėtų už pavergtuosius priverstus tylėti savo brolius.

Kas iš to, jei mes jaunuosius pasikviečiame techniškiems darbams: pavaikščioti iš namo į namą renkant lėšas kokiai nors išvykai ar pagaliau įstatę į organizacijos valdybą išmokom susirinkimą atidaryti ir uždaryti, ką jie paklusniai atlieka, tačiau nežinodami, kodėl taip daro, kartais net nesupažinę su tos organizacijos uždaviniais bei siekais. Išeivijai trūksta gilesnių lietuvių, ilgiau išliekančių, gerai žinančių, ko siekia, pasiaukojančių kietam nuolatiniam tautiniam darbui, per kurį sugebėtų patraukti ir draugus, įgyti jų pasitikėjimą.

Ir vienas iš pagrindinių neigiamų veiksmų norint įtraukti jaunimą į tautinę lietuvišką veiklą yra vyresniųjų negatyvi kritika, skiriama organizacijų vadovams. Tik prisiminkime, kaip dažnai tenka girdėti suėjimuose, kaip neigiamai bandoma išnagrinėti vadovaujančių asmenų kiekvieną kūno kauklę. Jaunimas ir nesiklausydamas išgirsta ir, tokiomis pat nuotakomis persiėmęs ima bodėtis visų lietuviškuoju organizaciniu gyvenimu.

Tokios nuolatinės negatyvios kritikos atbaido ne tik jaunimą, bet ir aplamai atlieka skaldomąjį darbą visoje lietuvių visuomenėje, kai tuo tarpu mums visiems yra neišvengiamai būtinas tikrasis patriotizmas -- kūrybinė jėga, jungianti

TAUTININKŲ ATSTOVAVIMAS VLIKE

Dr. Bronius Nemickas, negalėdamas asmeniškai atvykti į ALTS-gos Seimą Detroite, kur turėjo padaryti pranešimą apie S-gos atstovavimą Vliko Taryboje, "special delivery" siunta išsiuntė pranešimą seimui. Deja, dėl pašto "gero" patarnavimo tas "special delivery" klaidžiojo dvi savaites ir tik dabar buvo grąžintas siuntėjui. Seimo dalyviams negalėjus išgirsti šio pranešimo, dabar spausdiname Dirvoje.

Jau ketvirtas kartas man priseina garbi ir maloni pareiga -- pateikti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimui Lietuvių Tautinio Sąjūdžio veiklos šiek tiek apžvalgą. Tris kartus iš eilės pagalėjau pats dalyvauti Sąjungos Seimuose, naudodamasis malonimis progomis apžvelgti Lietuvių Tautinio Sąjūdžio darbą ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimų atstovams išdėstyti savo mintis, susietas su lietuvių tautos išsilaisvinimo iš nuožmios svetimųjų priepaūdų pastangomis. Tačiau šį kartą, aplinkybių verčiamas, kalbuose apie tuos pačius reikalus ir rūpesčius su Tamstomis raštu.

Kai kam net daugiau kaip po dviejų dešimtmečių Lietuvių Tautinio Sąjūdžio gyvavimo Jungtinės Amerikos Valstybėse, kaip savaimingo tautinės srovės organizuoto politinio vieneto, vis dar yra neaiškūs Tautinio Sąjūdžio išskirtiniai uždaviniai, gal šiek tiek nesuprantami ir tautininkų organizacijos šiame krašte esamo dvilypumo pagrindai. Man kaip tik šiais dviem klausimais ir norėjęs šį kartą kalbėti.

Paprastai praeitis veikia dabartį: sukuria tradicijas, informuoja veikimo (ypač organizuoto) būdus, išreiškia (suformuoja) tautų ir kitoniškų bendruomenių bei organizacijų uždavinius ir pagaliau nustato jų tikslus. Ryškių praeities išpaudų neišvengė ir Lietuvių Tautinis Sąjūdis. Todėl norint suprasti jo paskirtį, uždavinius, net ir veiklos būdą, reikia mesti žvilgsnis praeitin. Tik praeitis atšvaistėje gali ma suvokti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ir Lietuvių Tautinio Sąjūdžio formalūs santykiai, jo veiklos sritis ir darbo pobūdis.

Lietuvoje vokiečių okupacijos metu, 1943 metų pabaigoje ir 1944 metų pradžioje, Lietuvių Tautininkų Sąjungos atstovai (Baltys Gaidžiūnas, Dr. Bronius Tomas Dirmeikis labai paveikliai reikėsi organizuojant Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteta. Jam formaliai išsteigęs (1943 m. vasario 16 d.) jo sudėtinį įėjimą Lietuvių Tautininkų Sąjungos atstovai (iš pradžių Baltys Gaidžiūnas, vėliau Bronius Nemickas) drauge su kitų politinių partijų ir kovos sąjūdžių atstovais. Antrą kartą Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, Berlyne įsteigusi (1944 m. vasarą) Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto De-

visus lietuvius bendram ir didžiam tikslui -- Lietuvos išlaisvinimui ir tautiškumo išlaikymui išeivijoje.

E. Čekienė

Prof. dr. Br. Nemickas

legatūra, veikusi Vliko vardu, neapsėjo be Lietuvių Tautininkų Sąjungos atstovo.

Kai Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas atsisieigė Vokietijoje, tautinės srovės žmonės, būvę arti Vliko ir jame atstovavę tautininkams, atstovavimo formalų titulą kiek pakeitė -- tautinei srovei buvo pradėta atstovauti Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vardu (vietoj Lietuvių Tautininkų Sąjungos). Vadinasi, tuo metu Lietuvių Tautininkų Sąjungos politinė mintis tam tikrais sumetimais pradėta reikšti kitu vardu -- Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vardu. Nuo to meto ir visa tautinės srovės organizuota politinė ir kitokia veikla ėjo nebe Lietuvių Tautininkų Sąjungos, bet jau Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vardu.

Tenka žvilgerėti, kas lygia greta dėjos Jungtinių Amerikos Valstybių tautinės srovės žmonių organizuotoje visuomenėje maždaug tuo metu, kai Vokietijoje atsidūrė tautininkai gana sekmingai dirbo ir plėtojo kultūros, politikos ir jaunimo auklėjamąjį darbą. Trys Jungtinių Amerikos Valstybių tautininkų organizacijos -- Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras, Lietuvai Vaduoti Sąjunga ir Amerikos Lietuvių Misijsa -- 1949 m. gegužės 22 d., tautinės srovės reorganizacinio seimo metu, susijungė į vieną -- į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, kuri savo veiklą griežtai apribojo Jungtinių Amerikos Valstybių teritorija. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga nuo pat įsteigimo visais į galimais būdais rėmė ir dabar remia Lietuvių Tautinio Sąjūdžio veiklą, pati formaliai nedalyvaujama tokiuose lietuvių politiniuose junginiuose, kurių veikla dedasi už Jungtinių Amerikos teritorijos ribų ar tik persirita per jos sienas, kurių uždaviniai nesibaigia Amerikos žemėje, bet siekia būti įgyvendinami kur kitur. Todėl Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga nie-

kados formaliai nedalyvavo ir dabar nedalyvauja nei Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitete, nei kitose politinėse organizacijose, kurių veikla peržengia Jungtinių Amerikos Valstybių teritorines sienas ar kurios siekia kituose kraštuose įgyvendintinių politinių tikslų.

Lietuvių daugumai įsikuriant Jungtinėse Amerikos Valstybėse, čia atsidūrė Tautinio Sąjūdžio vadovybė ir dauguma jo narių. Tuo būdu Jungtinių Amerikos Valstybių organizacinė sistema, laiko tarpsnį pakeitė savo pavidalą iš trilypio į vienalypi ir vėl gana greitai iš pastarojo į dvilypį. Žodžiu sakant, 1949-50 metų laikotarpyje čia buvo vėl jau dvi savaimingos tautininkų organizacijos, -- Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ir Lietuvių Tautinis Sąjūdis, -- ir todėl jų veikla turėjo būti kaip nors suderinta. Abiejų tautininkų savaimingų organizacijų veiklos suderinimo klausimą iš esmės išsprendė 1951 metų gegužės mėn. Tabor Farmoje įvykęs Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas, kuris pasisakė, kad Taut-

tinė Sąjunga formaliai pati nedalyvaus Vyriausiosio Komitete, ir šią funkciją pavedė ir toliau vykdyti Lieuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybei. Tuo metu ją sudarė Baltys Gaidžiūnas, Dr. Bronius Nemickas, Antanas Rimkus ir Dr. Steponas Stankus (išrinkti Vokietijoje ir persikėlę į Jungtines Amerikos Valstybes).

Po Lietuvių Tautinės Sąjungos 1951 metų Seimo, neilgai trukus, kai New Yorkas jau buvo pasidaręs lietuvių politinės veiklos centras, čia koaptavimo būdu buvo sudaryta Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybė. Ją pakeitė 1957 m. viso pasaulio tautininkų korespondenciniu būdu išrinkta vadovybė, kurios kadencija baigėsi 1960 metų pavaršį. Tautininkų organizacijos dvilypumas (dvi organizacijos su savaimingomis vadovybėmis, žinoma, atstovaujančioms labai dažnai tiems pačioms tautinės srovės žmonėms) kartais sudarydavo veikloje kliaučius, o pačiose tautininkuose šiek tiek tokių neaiškumo. Tokiu būdu reikėjo ieškoti išeičių iš šios savotiškos padėties. Todėl 1960 m. birželio 5 d. Tabor Farmoje Amerikos Lietuvių Tautinės (Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Skaidrusis poetas Mykolas Vaitkus, tartum ypatinga Apvaizdos malone taip ilgai laikytas mūsų tarpe, iškeliavo į amžinybę. Gėrėjomės ne tik ilgu jo amžiumi, bet ir dailaus žodžio kūrėjo šviesiai saulėtu žvilgsniu į viską, meile viskam, kas gražu ir gėrį teikia. Dabar jo mirtis giliai rimi mus visus paliečia: tarsi didžios epochos gyvas balsas nutilo amžinai... Juk jisai buvo gimim -- mūsų tautinio atbudimo spaudos perlo "Aušros" vienmetis! Jis dar realiai išgyveno lietuviškos spaudos draudimą ir knygnešystės heroiką, o paskiau netrukus pasveikino atgautą ir greitai aukštyn kylančią mūsų spaudą. Jisai matė per ryžtą ir kraują Lietuvą prisikeliant gyventi nepriklausomos valstybės pulsą. Todėl jis itin vertino tą dvidešimtmetį mūsų tautos jėgų suklestėjimo, kolei staiga užgriuvo Maskvos tankai ir -- sutriuškino naujai pražydusios tautos gerovės pumpurus... Koks turtingas -- varguir džiaugsmų slenksčiais išraižytas buvo Mykolo Vaitkaus gyvenimo kelias!

● Jo kūryba yra kilniai šviesi ir jautliai žaisminga, jo raštų forma estetiškai išdailinta, lietuviškas žodis gražiai vaizdingas ir savitai skambus (jo mirtį minint verta mūsų mokykloms ir jaunimo organizacijoms panagrinėti jo veikalus, išmokyti eilėraščių). Tačiau Mykolas Vaitkus buvo dar ir kuo kitu mums retas pavyzdys: tai gili erudicija ir neliaujamas žinių ilgesys ligi mirties. Jis uoliai skaitė įvairiom kalbom meno ir mokslo žurnalus bei knygas, godžiai sekė pasaulio naujienas -- buvo tikras inteligentas, kuris dvasios gaivumu išlieka jaunas ligi amžiaus galo. Tuo asmenybės išsiugdymu, tur būt, pas mus nedaug kas jam prilygtų: krikščioniška meilė visiems žmonėms ir gili tolerancija, švelnus santykiavimas ir begalinis optimizmas, atlaidumas ir kuklumas, visur gėrio spinduliavimas... Kad bent tuo gražuosiu taikumu ir kukliu santykiuose su kitais pavyzdžiu mes pajėgtume jį ilgiau minėti, jo kultūringos asmenybės paveikslu pasiekti...

● Tautinės sąjungos Richmond Hill, N.Y. skyrius atliko tikrai gerą darbą -- išleido Algirdo Brazinsko -- Balto pluoštelį eilėraščių: UŽ MYLIMĄ BALTIJĄ! Tai nėra kokia eilinė poezijos kūryba, kuri skaitytoją patrauktų vien posmų turinio ar dailios išraiškos verte. Čia yra kai kas daug daugiau. Nes tai jautrus supažindinimas su jaunučiu autorium, kurio liūdnas gyvenimas taip niūriai dūlėja vien nelaisvės kančioje: jau vaikystė praleista Sibiro tremties bausime, o dabar ilgokas laikas jaunuolis su tėvu skursta Turkijos kalėjime, kai ties galva kybo grėsmingas Damoklo kardas -- teismas su klastingais Maskvos budelių kaltinimais... Koks apgailėtinas jauno lietuvių likimas, jaunuolio, kuris pačiame savo amžiaus pražydytume taip ilgai gyvenimo grožio ir laimingos laisvės, kurio siela veržiasi dainuoti poezijos žodžiais... Jis dar vos tik 17 metų. Bet savo liūdną likimą tragiką, o sykiu ir ugninę meilę tėvynei Lietuvai mėgina reikšti eiliuotu žodžiu, vaizdingom jausmo priemonėm. Tai Nemuno žemės stinaus įgimtas dvasios tvirtumas, tai pavyzdys tautinio atsparumo!

● Knygelė kukli, vos 32 puslapiai -- iš tokio jauno ir nelaisvėje skurstančio poeto nėra ko daug ir norėti. Bet mus sužavi jo tyras polėkis ir talento užuomazga. Šis eilių pluoštas pravartu mums visiems -- laisvės gerove ir medžiagine prabanga besinaudojantiems -- pasiskaityti, taip pat savą atžalyną su tais posmais supažindinti. Juk tai pavergtu lietuviu dvasinės atsparos liudijimas, tai tikras balsas laisvės besiliginčio lietuviu iš anapus uždangos, Tai įspūdingas ryšys su broliais ir sesėm, tai ženklas, kad ir maskiųjų priepaudoje gimęs jaunimas dar nėra sugniuždytas, kad jis nenustojęs kovingumo ir -- be perstojo veržiasi išsivaduoti iš komunistinių replių. Tai balsas, kad jie tenai diena naktis laukia mūsų pagalbos! Sibiro ir kalėjimų nepalaužto jaunuolio trapiai sueilutuoti žodžiai tepajudina mus iš apsnūdimo ir teišryškina didžiąją pareigą, kurią istorinis momentas uždėjo mums ant sąžinės: nė valandėlės nepamiršti savo brolių, Maskvos žiauriai prievartaujamų! Ir visom jėgom, visais būdais dirbti, kad Lietuva taptų laisva!

Tautininkų atstovavimas VLIKe...

(Atkelta iš 3 psl.)

Sąjungos Valdybos ir Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybės atstovai, remdamiesi Amerikos Lietuvių Sąjungos 1959 m. Seimo nutarimu, sutarė Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybės sudarymo tokius nuostatus (jiems priitarė ir kitų kraštų tautinės srovės lietuvių organizuoti junginiai):

(IŠRAŠAS IŠ SUSITARIMO)

1. Bendroje lietuvių tautinės srovės veikloje ir Lietuvos laisvinimui skirtose organizacijose, savo paskirtimi išei nančiose iš vieno krašto (valstybės) ribų, lietuvių tautinė srovė dalyvauja Tautinio Sąjūdžio vardu.

2. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybę sudaro kiekvienų lyginių metų pradžioje Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos deleguoti penki nariai, Kanados Lietuvių Sąjungos deleguoti du nariai ir po vieną narių lietuvių tautinės srovės iš kiekvieno kito krašto.

3. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybė:

a) dalyvauja pirmajame straipsnyje nurodytoje veikloje ir organizacijose,

b) bendradarbiauja su Amerikos Lietuvių Tautinio Sąjunga ir

3) palaiko ryšius su kitų kraštų lietuvių tautinės srovės junginiais...

Kaip matote, šis susitarimas sudarė sėkmingam darbui reikalingas sąlygas dvilypėje tautininkų organizacinėje sistemoje,

a) aiškiai nustatydamas Lietuvių Tautinio Sąjūdžio veiklos sritį,

b) pakeisdamas Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybės sudarymo būdą (iš korespondencinių rinkimų pereita į delegavimą) ir

c) išvardindamas net veiklos priemones.

Tokiu būdu Lietuvių Tautinio Sąjūdžio veiklos sritis yra virtusi visiškai siaura: a) dalyvauti Vyriausiąjame Lietuvos Išlaisvinimo Komite, atstovaujant lietuvių tautinei srovei, ir b) palaikyti ryšius su kitų kraštų tautinės srovės organizuotais junginiais. Todėl Lietuvių Tautinis Sąjūdis, galima sakyti, yra beveik nesanti, kone nematoma organizacija, nes at-

skirose vietovėse savi skyriai neorganizuojami, jokie susirinkimai (išskyrus pačios valdybos posėdžius) ar suvažiavimai nešaukiami, nariai neverbuojami, nario mokesčiai nerenkamasi. Šios rūšies ir visa kita organizuota lietuvių tautinės srovės veikla, išskyrus dalyvavimą VLIKe ir ryšį su kitų kraštų tautininkais, yra Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos kompetencijos dalykas. Tai taip buvo sutarti tautinės srovės darbo darnos pagrindai.

Tautinio Sąjūdžio dalyvavimas Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komite dabartiniu metu reiškiasi šiuo būdu: VLIko valdybą įeina A. Vakselis (vicepirmininku), o Tarybą -- Dr. Br. Nemickas (atstovu) ir J. Stankūnas (antrininku).

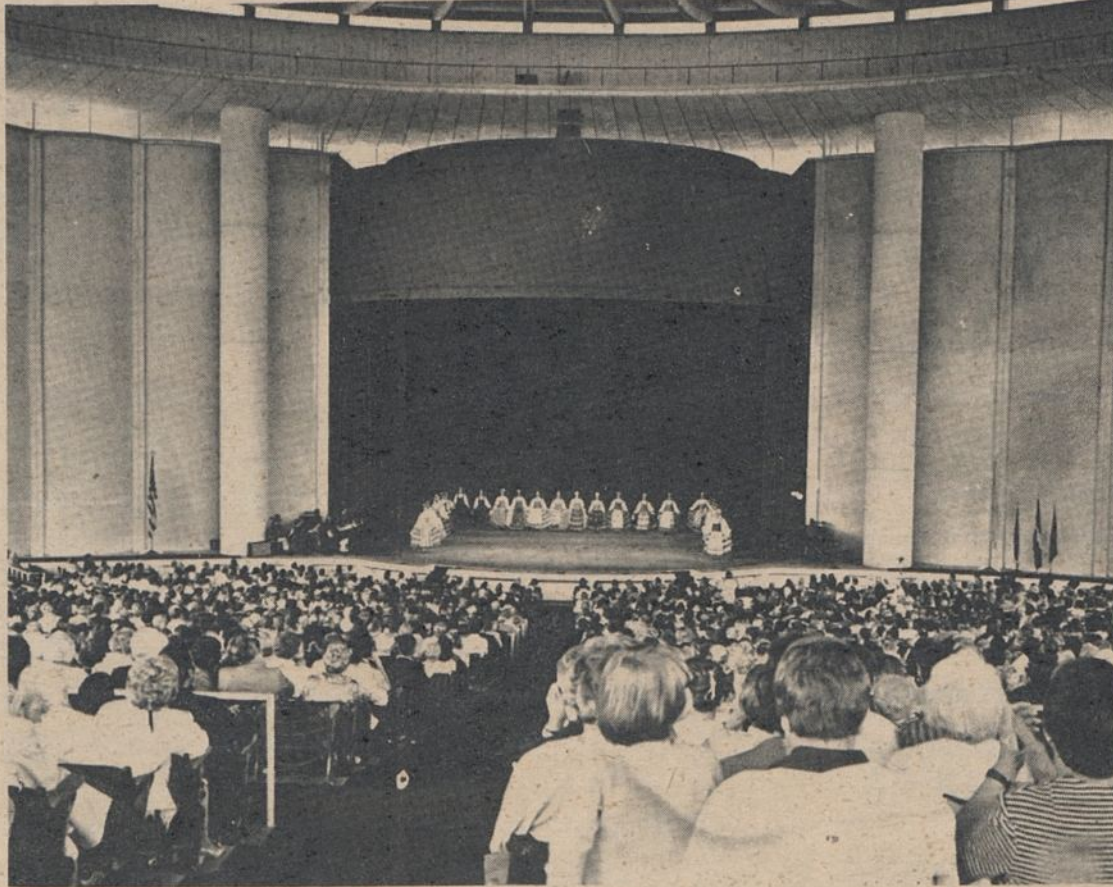
Dabartinę Tautinės Sąjungos vadovybę sudaro aštuoni nariai:

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos deleguoti -- V. Abraitis, A. Budreckis, J. Maurukas, Br. Nemickas (pačių valdybos narių išrinktas pirmininku) ir J. Stankūnas.

Kanados Lietuvių Tautinės Sąjungos -- J. Aleksandravičius ir T. Spearskas ir Didžiosios Britanijos lietuvių tautinės srovės -- K. Bačanskas.

Kalbant apie ryšį su kitų kraštų organizuotais tautinės srovės junginiais, reikia pasakyti, kad pradžioje jis buvo pastovus ir kolektyvinio pobūdžio, bet ilgainiui darosi vis labiau progresinis ir individualinis.

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio santykiai su Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba visą laiką buvo ir dabar yra geri: pagrįsti abipusiu pasitikėjimu, derama atodaira ir nuosirdžia abipuse parama. Kaip žinia, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga tautinės srovės veikloje yra pats svarbiausias organizuotas tautininkų vienetasis. Tautinei Sąjungai todėl priegulbi daug atsakingumo ir svarbiausias žodis, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio nuostatymus formuojant ir jo veiklą vairuojant. Lietuvių Tautinis Sąjūdis, dėl jau išdėstytos savo specifinės organizacinės prigimties neturėdamas savo izdo ir pajamų, nepaprastai vertino Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybos teiktą

Grandinėlės šokėjai, stebint tūkstantinei miniai, išpildė dalį meninės programos Baltų - Amerikiečių festivalyje birželio 17 d. Garden State Arts Center New Jersey. J. Carlos nuotrauka

BENDRUOMENĖS VEIKLĄ SVARSTANT

JUOZAS BUBELIS

skirų jos pareigūnų, per trejus metus atliktus darbus.

Jos vyriausiasis vadovas V. Volertas, pasirinkęs sau gerus iš geriausių bendradarbius, jei taip būtų galima pasakyti, pasisako š.m. gegužės 2 d. Drauge kad: "darbo pradžioje sutarėm, kad kiekvienas būsime savarankus smulkmenose". Sunkoka susivokti, kas ta "smulkmena" turėtų būti suprantama. Pamačiau žmogus sau, gal iš tų smulkmenų vėliau išsivystė ir didelės "stambmenos", o gal ir kiti bendro darbo susipynimai - nesklaidumai, kurių rezultate, keturi šios institucijos pareigūnai vienas po kito išsivaikščiojo, palikdami suluošintą LB Krašto valdybos veiklą. Jų pavadė šios: V. Klemas, M. Vaišnyš, V. Grudys ir S. Jurskytė. V. Volertas duodamas LB Tarybai Krašto V-bos veiklos suvestinę apyskaitą (Draugas, gegužės 2 d.) tyčia ar sąmoningai aplenkė tą valdybos subyrėjimą, o plačioji lietuvių visuomenė vis dėlto norėtų išgirsti iš pasitraukusiųjų viešą žodį, kurie gi motyvai vertė juos pasitraukti iš bendro darbo.

Tarybos sesijoje V. Volertas dėl pasitraukusių iš valdybos narių pareiškė, kad "vienai pasitraukė dėl pasikeitusių tarnybinių sąlygų ar dėl nervuotumo"... Tiesa, V. Klemas persikėlė gyventi netoli Philadelphia, bet kiti neišlaikė nervų... Jų išėjimo priežastys Philadelphia yra gerai žinomos, bet būtų gera ir platesniai lietuvių visuomenę tą žinoti. Dėl tų įvykių vienas mūsų bendruomenininkas šitaip išsireiškė: žmonės, gyvenant stiklo namuose, neprivalo mėtytis akmenimis, Prasmingai pasakyta.

Toliau V. Volertas teigia, kad "Bendruomenės akcija yra svarbesnė už kalbas, nes abiemis -- filosofijai ir darbui -- laiko nepakanka". Čia kyšo jau kažkoks gudravojimas. Tačiau stebint LB Krašto V-bos visą trijų metų kadencijos veiklą atrodo, kad ji daugiausia laiko eikvojo kaip tik kalboms ir filosofijai (tam buvo pasitalkinta su psichologu), o ne pačiai akcijai. Jis vėl netrukus susigriebęs ima tvirtinti, kad ši Krašto V-ba "akcijos neapleido". Kaip žinome, ta savo akcijai labai įtempė santykius su

ALTu. Be to, jis kiek padėjavo, "kad kai kuriose darbo srityse arba visai nebuvo pasiekti rezultatai, arba jų susilaukta nepakankamai. Be vaisių likęs JAV LB ir ALT santykių sprendimas". Dėl tų darbų nesėkmių tikty pareikšti toks priminimas -- kas gi to nežino, kad malonas negali malti nubėgusiu vandeniu. Jei tik būtų buvę parodyta daugiau nuosirdumo ir noro, būtų galima tuos santykius išlyginti. Juk pati JAV LB Centro V-ba metė ne sankaikos obuolį į ALT daržą.

Toliau V. Volertas pripažįsta, kad neužtekę jėgų LB organizaciniam reikalams. Pasakyta gili tiesa: Centro V-bai tikrai nepasisekė užmegsti tampsresnių ryšių su LB apylinkėmis, pagyventi jų veiklą, duoti joms instrukcijų politinės akcijos reikalu ir t.t. Ypač daug LB apylinkės galėtų atlikti Lietuvos rūpesčių reikalu: užmegsti pastovų ryšį su vietos spauda, radiju, televizija, su atskirų valstijų ir miestų aukštajais pareigūnais ir intelektualinėmis sferomis. Tai būtų vienas iš pačių pagrindinių vadnamos Visuomeninių Reikalų V-bos uždavinių: pirmiausia reikia supažindinti amerikiečius su Lietuvos laisvės byla, o tik tada žymiai palengvėtų ir tos pastangos norint pasiekti tikslo pačiame Washingtone.

JAV LB Krašto V-ba dažnai reklamuojasi savo daromais politiniais žygiais įvairiose JAV valdžios įstaigose Washingtone. Jei jau nebūtų kitų mūsų politinių veiksmų, tokie žygiai galėtų būti labai pateisinami, bet kada dar tebeveikia Lietuvos atstovybė Washington, kai dar tebėra gyvas ALT, VLIK, LLK -- darbą reikia derinti, sudaryti bendras delegacijas, šiuo atveju mūsų vidurinioji ir jauniesnioji karta galėtų labai daug ko pasimokyti iš vyresniosios kartos prityrusių diplomatų. Juk visiems aišku, kad diplomatinuose santykiuose prisilaikoma ir nusistovėjusių elgsenos formų bei taisyklių. Dabartinių LB vadovų peršama "reikalavimų" diplomatija Lietuvos reikalui gali labiau pakenkti, negu padėti.

V. Volertas savo pranešime JAV Tarybai apie finansų stovį gražiai pasigyrė "Draugas, ge-

PARAMA MŪSŲ SPAUSTUVEI ATNAUJINTI

Be jau gautų 3801.00 dol. spaustuvei atnaujinti, atsiuntė paramą:

• ALT S-gos East Chicago skyriaus nariai, padidindami Vilties draugijos našus, naujų spausdinimo mašinų įsigijimui atsiuntė: Jonas Rinkūnas \$25.00, Antanas Juodvalkis \$25.00 Romualdas Nemickas \$10.00.

• M. Rėklaitis, gyv. Chicagoje, Dirvos spaustuvės atnaujinimui atsiuntė 25 dol.

• Juozas Maurukas, gyv. New Yorke, atsiuntė 20 dol. spaustuvės patobulinimui.

Viso iki šiai dienai spaustuvei atnaujinimo fondan gauta 3901.00 dol.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

gužės 2 d.): "Šios krašto v-bos laikotarpyje, įskaičiuojant šokių ir dainų šventes, ST, KF ir krašto v-bos pajamas, JAV LB centrinės institucijos ir pagrindiniai įvykiai turėjo 300,000 dol. su viršum suma. Mano apskaičiavimu, tuo pačiu metu apylinkės per savo rankas praleido bent 150,000 dolerių, neįjungiant lituanistinių mokyklų biudžetų". Tai labai imponuojanti kone pus milijoninė dolerių suma. Ir, kad tai būtų LB Krašto V-bos nuopelnas, tektų labai pasidžiaugti ir kviečiant savo kadenciją baigiančią JAV Krašto V-bą tęsti toliau savo nuostabiai sėkmingą darbą. Bet iš kur gi tie pinigai suplaukė? Šokių ir dainų šventės ruošiamos JAV ir Kanados bendruomenių kartu sudaryto komiteto. Gautas pelnas, jei juo reikėtų dailintis, turėtų atitekti abiejų kraštų bendruomenėms po lygiai ar kitu koku sutartu paskirstymo santykiu. Kodėl gi tie 22,474,73 dol. iš IV tautinių šokių šventės pelno buvo įteikti JAV CV pirm. V. Volertui? Argi JAV LB Krašto V-ba gali disponuoti tuos pinigus įvairiems bendruomenės poreikiams tenkinti? Ar nebūtų tiksliu, jei iš tautinių šokių ar dainų švenčių gautas pelnas būtų paliekamas sekantių švenčių rengimui. Iš kur gi daugiausia pinigų gauna Švietimo Taryba? O gi iš Lietuvos Fondo. O į vadinamas "Krašto Valdybos pajamas", juk įeina Vasario 16 dieną renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams.

Kaip matyti iš apyskaitų solidarumo našai sudaro nedidelę LB pajamų poziciją. Jei JAV LB Krašto v-ba būtų daugiau dėmesio atkreipusi į solidarumo įnašų išrinkimą, tikrai visi pagirtume jos pastangas. Tada būtų prasmingai ir pasigirti savo pulkia finansine padėtimi. V. Volerto tartas žodis K. Bračnui, prašant sudaryti sąlygas rašytojams kurti, gautas atsakymas -- iš miežio grūdo ažuolo neišauginsi; tuo pačiu tas žodis (lyg bumerangu) grįžta jam pašiam besigiriant, išauginta gražia pinigų suma, tik, žinoma, ne dėka solidarumo įnašų.

Kažin ar buvo verta ir tą pagailą priminti, kad "gauta iš vi suomenės pusės reakcija -- labai palankios ir labai atšiaurios nuomonės".

PASITEIRAUKITE PAS MŪS JEI GALVOJATE PIRKTI NAMĄ!

- Low Rates
- Minimum Expenses
- We pay 3 1/4 % on escrow accounts

6% - 2 yr. certificates (Min. \$5,000)

5 3/4 % - 1-yr. certificates (Min. \$1,000)

NUOŠIMČIAI IŠMOKAMI KAS MĖNESĮ

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

ją finacinę paramą, be kurios jo veikla kai kuriais požiūriais nebūtų buvusi galima. Už šią paramą pridera Amerikos Lietuvių Sąjungos Valdybai, ypač pirmininkui Teodorui Blinstrubui, mano ir visos Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybės nuoširdus dėkingumas ir gilį padėką.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

PIRMASIS LIETUVOS – LENKIJOS PADALINIMAS

Saliamonas Antanaitis

Prieš 200 metų, būtent 1772 metais rugpjūčio mėn. 5 d., įvyko pirmasis jungtinės Lenkijos – Lietuvos valstybės dalinis padalinimas.

Frankfurto universiteto istorikas prof. Gotthold Rhode šiai sukačiai paminėti patalpino laikraštyje Frankfurter Allgemeine Nr. 179 (1972. VIII, 5.) netrumpą straipsnį, pavadintą "Polens erste Teilung vor zweihundert Jahren", kurio svarbesnės mintis randu reikalinga išdėstyti.

Nurodytais 1772 metais į St. Petersburgą (Leningradą) susirinko Austrijos – Vengrijos, Prūsijos ir Rusijos valstybių atstovai apsvaistyti ir nutarti apie sujungtos Lenkijos – Lietuvos valstybės teritorijos tam tikrų dalių pasidalinimą. Pertraktacijos buvo slaptos ir ilgos, bet pagaliau buvo prieita prie bendro visoms trimis valstybėms priimtino nutarimo. Buvo nutarta, kurias Lietuvos – Lenkijos teritorijos dalis paims kiekviena tų minėtų valstybių, ir prijungs prie savo valdomojo ploto. Ir taip, Rusija gavo daugiausia ploto, būtent 95000 kv. kilometrų. Rusija užėmė rytinę Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos dalį, iki Dauguvos ir Dniepro. Tuo būdu Rusijai teko Latgalija, šiaurinė dalis Polocko vaivadijos su pačiu miestu Polocku, toliau miestas Vitebskas, beveik visos Vitebsko ir Matislaulio vaivadijos ir dalis Minsko vaivadijos. Austrijai teko 85000 kv. kilometrų ploto. Tuo būdu Austrija – Vengrija gavo Lembergą (Lvovą) Stanislavovą ir Mažosios Lenkijos Pavišį, Elbingą, Ermlandą, Marienburgo vaivadijos dalį. Lenkijai buvo paliktas laisvasis Danzigo miestas ir Tornas.

Prof. Rhode pateikė ir žemėlapi ir jį paaiškino. Priedamas prie šio rašto žemėlapis atvaizduoja paimtas Lietuvos – Lenkijos žemes, paimtieji plotai atvaizduoti štrichais. Iš žemėlapio matyti, kokią didelę žemės plotą valdė Didžioji Lietuvos kunigaikštija prieš 200 metų. Atimtas plotas buvo gana didelis. Bet po pirmojo padalinimo dar buvo likę jungtinei

Lenkijos – Lietuvos valstybei 530,000 kv. kilometrų su 7,5 milijonais gyventojų. Deja, šis plotas dar sumažėjo per antrąjį padalinimą, įvykusį 1793 m. sausio mėn. 23 d. Pagal šį padalinimą, Rusijai teko Lenkijos Ukraina, o Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos visą Minsko vaivadiją ir dalis Vilniaus, Naugarduko ir Brastos vaivadijų. Po trečiojo padalinimo neliko kas daugiau dalinti. Pats žemių užėmimas pagal pirmąjį pasidalinimą įvyko tik rugsėjo mėn. 1772 metais.

Toliau prof. Rhode savo straipsnyje dėsto šiaip. -- Europa nieko nepadėjo. Padalinimas įvyko kai kurioms valstybėms pritariant arba net reiškiant cinišką ironiją. Dauguma Europos valstybių buvo priešinga padalinimui. Bet nie-

jungtos Lenkijos – Lietuvos valstybės pirmas padalinimas. Jis dėsto tuometinės Europos politinius įvykius kaip toliau seka.

Lenkijos – Lietuvos Respublika dar 1648 metais buvo didelė politinė jėga, svarbus politinis faktorius Europos valstybių tarpe. Ji buvo impo-

nuojantis ir stiprus rivalas -- konkurentas Maskvai ir Vienai varžytinėse už viešpatavimą Rytų ir Pietryčių Europoje. Ji turėjo didelį ekspansijos tendencijų.

Bet ilgainiui minėta Respublika pradėjo silpnėti. Silpnėjimo priežasčių buvo išorinių ir vidinių.

I Rusijos karą su švedais buvo įsijungusi ir Lietuva su Lenkija, kaip Rusijos partnerės. Švedai buvo įsiveržę į Balti-

kas viešai neprotestavo, išskyrus Vatikaną. Visgi prancūzų rašytojas Rousseau savo traktate pamerkė "Considerations sur le gouvernement de Pologne", išleistame 1772 m. balandžio mėn., pasmerkę valstybes, įvykdžiusias pirmąjį pasidalinimą.

Žymesniuose politikos centruose buvo reiškiamas pasitenkinimas, kad buvęs bekybas ore Rusijos – Austrijos karas likęs dėl gautųjų žemių likviduotas. Buvo pareikala, kad žemių užėmimas būtų Respublikos Seimo patvirtintas. Tai įvyko 1773 metais rugsėjo mėn. 30 d. Ugniniai protestai Naugarduko atstovo Reitano nieko čia nepadėjo.

Prof. Rhode analizuoja ir politines priežastis, dėl kurių įvyko su-

jos kraštus apie 1702 metus. Yra žinoma (prof. Rhode apie tai nemini), kad švedų vadas karalius Karlas XII 1702 m. buvo užėmęs Kauną, Vilnių ir visą Žemaitiją.

Švedų kariuomenė veržėsi tolyn į rytus ir į vakarus. Bet ties Poltava Karlas XII mūšį su rusais ir sąjungininkais pralaimėjo. Karo metu Lietuva tapo pereinamąja teritorija. Rusų caro kariuomenė skersai ir išilgai ėjo per kraštą, nieko neatsiklausama, apsirūpindama iš gyventojų proviantu. Jau ir anksčiau, pradedant nuo 1717 metų, rusų daliniai nuolat stovėjo krašte. Tas pats pasikartojo ir Rusijos – Prūsijos kare. 1756–1763 metais rusų ir prūsų daliniai žingsniais per Lietuvą pirmyn ir atgal.

Bet karas Rusijos su Prūsija pasibaigė 1762 m. Buvę priešai virto partneriais.

Išrinktasis Rusijai patikimas karalius Poniatovskis (Poniatovskis) ir jam giminingas 1752–1775 m. Lietuvos kancleris Čartoriskis stengėsi jungtinėje valstybėje praveisti kai kurių būtinų reformų, bet rusų caro valdžia prie tų reformų neprileido. Čia akciją išvystė kunigaikštis Riepninas (kita rašysena Repninas), 1764–1769 metais caro pasiuntinys Varšu-

Pianistė Raimonda Apeikytė išpildo lietuviškos programos dalį Los Angelėje Pavergtų Tautų suruoštamame Pavasario festivalyje Wilshire Ebelle teatre, kur dalyvavo apie 1000 įvairių tautybių žmonių. Jos pasirodymas klausytojų buvo labai aukštai įvertintas. Pažymėtina, kad pianistė Raimonda Apeikytė savo talentą bei brangų laiką dažnai atiduoda įvairiems lietuviškiems kultūriniais reikalams, neimdama už tai jokio honoraro.

voje. Nepatikimus ir prieš caro politiką einančius Respublikos seimnarius, pasireiškusius reformų vykdymo srityje, kunigaikštis Riepninas liepdavo suimti ir deportuoti į Rusiją.

1768 metais Respublikos buvo sudarytas su Rusija sutartis, pagal kurią buvo garantuojamos jai (Respublikai) tam tikros "kardinalinės teisės". Rusija tapo tų teisių garantu. Tuo būdu Rusijai buvo pripažinta teisė kontroliuoti ir prižiūrėti Respublikos vidaus gyvenimą. Iš kitos pusės, Prūsija, pagal veikiantį sutartį, turėjo apmokėti karo išlaidas Rusijai vykstančiame turkų – rusų kare. Prūsijai sudarė didelės išlaidos. Toliau, Turkijai karas su Rusija nesisekė. Rusija užėmė Moldaviją ir Valakiją. Tuomet Austrija nenorėdama palikti Rusijai minėtų žemių, pradėjo ruoštis stoti į karą su Rusija. Čia įsikišo Prūsijos Fridrichas Didysis, siūlydamas užkariautas žemes atiduoti Turkijai, bet Rusijai užmokėti žeme iš Lenkijos – Lietuvos teritorijos. Austrijos vadovė Marija Terezija iš pradžios priešinosi, o paskiau sutiko su padalinimo sumanymu. Prūsijai savo rūpėjo sujungti Pomeraniją su Rytpūsiais.

Tai šitos išorinės politinės kombinacijos suvedė 1772 m. svarstyti Lenkijos – Lietuvos teritorijos dalies pasidalinimą. Bet buvo ir vidujinių priežasčių, paveikusių ir nušėlusią respublikos likimą. Prof. Rhode tęsia toliau.

-- Respublikos viduje buvo suirutė. Valstybės patriotai, nesutikdami su rusų veiksmais, pradėjo civilinį vidaus karą, kuris visu smarkumu pasireiškė 1771 metais. Valstybėje viešpatavo didikai ir bajorai, kurie kaip privileijuotas luomas, buvo turėję daug teisių. Valstiečiai sudarė daugumą gyventojų, bet jie turėjo mažai teisių, ir buvo nepatenkinti savo padė-

timi. Bajorai dažnai nesutikdavo su karaliumi ir vedė kovą su juo. Didikai buvo užinteresuoti savo asmenišką garbę ir dažnai ėjo prieš visos valstybės interesus. Kariuomenės buvo mažai, tiksliai apie 24000 vyrų. Buvo manyta, juo mažiau kariuomenės, tuo mažiau pavojaus būti užpuoliams. Šita vidaus netvarka mažino respublikos autoritetą kaimyninėse valstybėse.

1772 metais Austrija, Prūsija ir Rusija baigė savo konfliktus ir karus. Paveikti jungtinėje Lenkijos – Lietuvos valstybėje vykstančios suirutės, jie panaudojo tinkamą momentą, ir sutarė bendrai pasidalinti tos silpnos

valstybės žemių dalį, ir tuo būdu išlyginti visus tuo momentu susikaupusius interesus.

Tiek prof. Rhode apie pirmąjį padalinimą.

Profesorius pateikia daug žiaurių faktų iš Lietuvos valstybinio gyvenimo XVIII šimtmečio, bet kartu paryškina ir daug pamokų ateičiai. Paminėti faktai reikšmingi. Jūs pravarstę prisiminti, vis tiek, ar jie malonūs ar nemalonūs, ypač 200 metų sukakties proga. Vokiečių mokslininko prisiminimai čia gali mums daug patarnauti. Ypač reikšmingi paduoti skaičiai ir žemėlapiukas.

Balandinis "Į LAISVĘ" numeris

Lietuvių Fronto Bičiulių žurnalas "Į Laisvę" Nr. 57/94 savo turinį įjungė du stambius rašinius, pluoštą bėgamųjų įvykių įvertinimų, kronikinio pobūdžio apžvalgų.

Antano Maceinos "Tautos pakaitalas ar papildas?" pristato mums, atrodo, naują Maceiną. Iš knygų, iš vieno kito almanacho, ir "Draugo" priedo, įprato matyti Maceiną svarstantį praktines arba principines teologines problemas. Tos temos, kad ir besirodanti mūšų masinio media leidiniuose, toli gražu nebuvo plačiai skaitytojų masei įkandamos. Dažnai jos buvo principinės, tolėkos nuo nūdienos aktualijų.

"Tautos pakaitalas ar papildas?" svarstyme Maceina atsiskleidžia išeivijos realijas, vykusiai nagrinėja išeivijos sluoksniskumą, visumos dalims suteikia gana tiksliai definicijas. Kiekvienas pritaro autoriui, kad išeivija įprasminama sugrįžimu į savo kraštą. Tai nėra fizinis grįžimas, bet išeivijos sukurtoji vertybėmis. Vienok autorius nepratęsė definicijų iki jų logiško finalo -- vertybės, kurios sugrįš į tėvynę -- nėra masinės produkcijos gaminy, Kultūros ugdymas kaip išeivijos prasmė dar nėra pati vertybė. Vertybės kuria vienetai, kūrybos žmonės, kurių išeivijoje, kaip ir tėvynėje, atsiranda tiksliai vienetai ir ilgesniam laiko diapozone. Tad, atrodo, tai būtų savotiška išeivinio aristokratizmo teorija. Tai yra, kartu, savotiškas atsiliepinimas į garsųjį "Talento mįslę" rašinių ok. Lietuvoje. Gražintina kūrybinį įnašą tveria tiksliai bendrojo išeivijos sąstato nuosmūčio dalis.

Ar šie, išeivijos kūrybos žmonės kuria būtinai tai, ko sukurti dabar neįmanoma okupacijos sąlygose, Lietuvoje, lieka pla-

tus ir neatsakytas klausimas. Gi išeivijos intelektualų masė gali būti savo darbe orientuota. Ši masė gali kurti vertybes, neįmanomas dabar kurti Lietuvoje, Pav. Lietuviškos Enciklopedijos išleidimas.

A. Maceina sarkastiškai atsiliepia apie pompastišką Lietuvių Fondo sumanymą užsakyti dr. J. Girdinui parašyti "Lietuviškosios filosofijos istoriją".

"Kur ta Lietuviškoji filosofija?" pagrįstai klausia A. Maceina. "Ar nereikėtų pirmiausia sukurti?"

Autorius duoda praktiškų sugestijų kokiomis problemomis mums tiktų domėtis, ką finansuoti (literatūra, lit. kritika, istorijos mokslai).

Šiame numeryje telpa platus senesni mirusio prof. dr. Stasio Žymanto rašinys "Didžioji pasipriešinimo drama". Tai pastutinis velionies darbas.

Be abejo velionis buvo vienas iš tų retų partizaninės epopėjos žinovų, pasipriešinimo labirinto enciklopedistų. Savo paskaitose, kaip savo raštuose, jis disponavo begaline apžvalgine medžiaga. Vardų, datų, vietovardžių gausa buvo jo studijinių pranešimų atrama.

Žymantas gebėjo atnaujinti susipynusius provokacijas, išdavysčių, apgavimų, idealistinio pasitikėjimo ir pasiaukojimo mazgus. Citatos, išnašos, anotacijos ženklina jį žinant daugybę šaltinių, kur vienaip ar kitaip galima šifruoti periodą, kuris ok. Lietuvoje depresuotas ir režimui reikalingą padėti. Okupantų ir kvistlingų deformacijose "didžioji pasipriešinimo drama" įgauna nenatūralų, groteskišką, tobulo istorijos žalojimo vaizdą. Gal būtų to periodo istorinės tikrovės atstatymas ir buvo ta didžioji vertybė, kuri išei-

(Nukelta į 6 psl.)

CAPE COD VASARVIETĖ "JŪRA"

Vasarvietė yra visai arti prie šiltosios srovės paplūdimio "Craigville Beach" — 5 min. pėsčiom. Patogūs kambariai, geras lietuviškas maistas ir rami aplinka.

Su užsakymais kreiptis:

O. Šlepavičienė
P. O. Box 307, Marie Ave.
Centerville, Mass. 02632
Tel. Code 617, 775-4146

Šv. Petro parapijos ir jaunimo jungtinis moterų choras, prisimenant religinį persekioimą ok. Lietuvoje, gieda Detroite šv. Morkaus bažnyčioje. Prie vargonų choro vadovas Stasys Sližys. Choras sekmadienį po šv. Petro atleidų užbaigia 1972-73 chorinio darbo metus ir paleidžiamas atostogų. Choro vadovas dėkoja visiems choristams už pareigingumą, kantrybę ir pastangas, kurias parodė per repeticijas, religines bei tautines šventes.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

* DAINAVOS STOVYKLOS administracija, prasidėjus jaunimo stovyklavimui, į Dainavą savaitgaliais atvykstančių atostogoms svečių prašo laikytis tokių tvarokos:

1. Dainavos kelias važinėti atšargiai ir ne didesniu greičiu kaip 10-15 mylių į val.
2. Automobiliais ar motociklais vykti į stovyklautojų sporto aikštes griežtai draudžiama.
3. Maudytis leidžiama tik atitinkamam vandens sargui esant sargyboje ir jo nurodymų besimaudančiųjų privalo klausyti.
4. Stovyklavietėje neleidžiama šaudyti.
5. Į stovyklavietę draudžiama atsivežti šunis ir kitus gyvūnus.
6. Neleidžiama į stovyklavietę vežti bei vartoti alkoholinių gėrimų.
7. Saulei leidžiantis nestovyklautojai iš stovyklos turi išvykti.

"Į Laisvę"...

(Atkelta iš 5 psl.)

vijos grąžintina tėvynei. Ta prasme galima plėsti A. Maceinos užuominas apie Lietuvos istorijos studijas. Pasipriešinimo periodo studijų dabar tikrai negalima atlikti tėvyneje.

S. Žymantas mėgo dėstyti laukoniškai, vengdamas patos, apeliacijos į herojiką. Tačiau begalinė detalizacija, skurpulingas vardų, slapyvardžių dėstymas, pripildavo jo raštą dokumentacine tikrove. Dėmesys įvykiui ir to įvykio dalyviui, jo raštus panašėjo į geriausius amerikiečių informacines publikacijas pavyzdžius, kur, kartais, keičia sakiniai atskleidžia didžiulio turinio esmę.

Kyla rimtas klausimas, aktualus išeivijai ir istorijai -- S. Žymanto archyvų apsaugos klausimas. Tuose pat namuose, kur susikaupė ir vis dar išeivijos visuomenei neprieinamas doli prof. M. Biržiškos archyvas, da bar, likimo valia, atsirado dr. S. Žymanto archyvai. Kas tuos archyvus kataloguos? Kas suteiks jiems rinkinių darną? Kas globos ir saugos nuo laiko ir eventualaus neglekto negandų?

Tarp kitos žurnalo medžiagos patraukia dėmesį platoka "svečių iš Lietuvos" apžvalga. Apžvalgos esmė savaip susiliečia su "Dirvoje" neseniai tilpusio rašinio "Apinasrio vergai" tema. Įdomus drastiškas tvirtinimas, kad ir degtinė yra viena iš priemonių apinasriui, tai yra tylai apie sovietinę tikrovę, užmauti.

Vietos politinės veiklos apžvalgose "Į Laisvę" gana sarkastiškai tradicinių veiksmų veiklos metodams, PL įžangai į politinę akciją tam tikra prasme prietariama, netgi su sugestijomis, kad ALT varžytųsi su PLB, Free enterprise principas, atrodė pasiūlomus politinėje išeivijos akcijoje.

Smulkiose žurnalo pastraipose galima atrasti ir pozityvumo, ir drastiškumo. "Skaitytųjų žodis" skyrelyje, A. Maceina kalamburiškai pareiškia -- Žurnalas, su kurio straipsniais visi sutinka, yra nuobodus žurnalas.

Jeigu su A. Maceinos ir St. Žymanto studijomis tenka sutikti, nes priverčia tezių įrodymai, smulkus žanro rašiniai rodo, kad redakcija pasekė A. Maceinos definicijas, pareikštas "laiske redakcijai". (Xx)

8. Stovyklavietės vartai uždaryti 10 val. vakaro.

9. Kviečiami yra įsigyti šeimoms sezoninį įvažiavimo bilietą už 20 dol. Pavieniai dienos bilietai yra tokie: suaugusiems nuo 18 metų 1 dol. nuo 6-18 metų moksleiviams 50 centų. Atvykstantieji ir šio kiadieniai taip pat turi įsigyti bilietus.

* JŲRŲ ŠAULIŲ "ŠVYTURIŲ" kuopa rengia buriuotojų kursą. Norintieji tuos kursus lankyti turi užsiregistruoti pas kuopos sekretorių Petrą Bitlerį arba sporto vadovą Mykolą Kizį (Windsore, Ont.).

* ŠV. ANTANO PARAPIJOS klebonui kun. Kazimierui Simaičiui išvykus atostogų į pavaduotą kun. Stasys Kulbis, SJ iš Montrealio.

* DAINAVOJE kambarius galima išsinuomoti tik per grupių vadovus, kurių stovyklos ir studijų savaitės vyksta. Liepos 22-28 ir rugpjūčio 19-25 d. laikotarpio kambarius Dainavoje išnuomoja Dainavos administracija.

* STUDENTŲ SĄJUNGOS Detroito skyriaus narių susirinkimas įvyko birželio 15 d. Lietuvių namuose. Šiame susirinkime buvo pagaminti su atitinkamais atsišaukimais plakatai su kuriais bus sutinkamas į Detroitą atsilankantis Brežnevas.

* VINCAS TAMOŠIŲNAS LŠ ST pirmininkas ir Stasio Butkaus šaulių kuopos pirmininkas yra susirgęs ir dr. P. Šepečio priežiūroje gydomas namuose.

* Į ŠAULIŲ KULTŪRINĘ SAVAITĘ, kuri prasidėjo birželio 17 d. Karaičių Gintaro varšvietėje Union Pier, Mich. iš Detroito išvyko: Antanas Grinius, Vladas Mingėla ir Kazimieras Sragauskas.

* BIRŽELIO 25-28 d. Detroite vyks kanklių muzikos kursai jaunimui, kuriuos praves muz. A. ir O. Mikulskiai.

Ruošia Detroito šaulė.

CABINET MAKERS WOODWORKERS

Machine men, bench men, assemblers, wood finishers, steady job, good working conditions.

SPECIFICATION PLYWOOD

69 5th AVE., HAWTHORNE, N. J. 201-427-7557 (48-50)

JOURNEYMAN MILLWRIGHT

Day shift. Industrial experience with hydraulics and welding. High hourly rate, excellent fringe benefits, including insurances and pension plan.

Precision Castings Co. 12600 BERA RD. CLEVELAND, OHIO 44111 An Equal Opportunity Employer (48-50)

DIE CAST OPERATOR

Zinc or aluminum experience. Bonus work, second and third shifts. Liberal fringe benefits, including hospitalization, pension plan, etc.

Precision Castings Co. 12600 BERA RD. CLEVELAND, OHIO 44111 An Equal Opportunity Employer (48-50)

PRESS OPERATORS INJECTION MOLDING COMPANY

Immediate openings on all shifts. Experience not necessary.

FEDERAL MUGUL CORP. 30450 Little Mack, Roseville, Mich. An Equal Opportunity Employer (48-50)

Wanted 1st Class Skilled TOOL AND DIE MAKERS

If you want steady work, small manufacturing company in business over 50 years. General all around small tools, dies and machinery. Nice place to work. Fringes. Age no barrier. Call for appointment 313-875-1046

CRESCENT CHAPLETS INC. 5766 Trumbull Ave., Detroit, Mich. (44-48)

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumėratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

A. Ambraziūnas, L.A.	2,00
Ateitininkų Jaunimas	
Clevelande	10,00
B. Abromaitis, Toronto ..	4,00
A. Aželis, Cleveland	2,00
J. Černius, Upland	3,00
M. Baliutavičius, Valencija ..	4,00
K. Kregždė, Toronto	2,00
M. Aukštuolis, Cleveland	5,00
S. Pladys, Cleveland	5,00
S. Šmaižys, Cicero	7,00
J. Švoba, Madison Hts. ..	2,00
V. Vilčinas, Racine	2,00
R. Gintautas, Caseyville ...	2,00
J. Paukštienė, Chicago	5,00
J. Stašaitis, Dorchester ...	7,00
A. Makarsky, W. Germany ..	2,00
D. Brazdžionis, L.A.	7,00
L. Šaudzys, Philadelphia ...	3,00
K. Daugvydas, Detroit	2,00
J. Taruška, Waterbury ...	2,00
L. Sagys, Cleveland	2,00
H. Gavorskas, Maracay ...	7,00
J. Veselka, Evergreen Pk. 2,00	
A. Česonis, Philadelphia ...	3,00
M. Klimas, Brockton	3,00
J. Merkys, Hartford	1,00
J. Žvirblis, Grand Rapids ..	5,00
V. Skridulaitis, New Zealand	2,00
J. Paršeliūnas, Brampton ..	5,00
A. Beresnevičius, Webster ..	2,00
Skautininkų Draugovė	
Clevelande	10,00
A. Naujokas, Chicago	2,00
O. Mučinskienė, Boston ...	2,00
A. Juškevičius, Chicago ...	2,00
J. Kapčius, Juno Beach ...	3,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

SHEET METAL SHOP

has immediate openings for the following:

BRAKE OPERATORS
LAYOUT MEN
WELDERS
STRIPPIT OPERATORS

For 1st & 2nd Shift
Experienced only need apply. Excellent fringes include paid 365 day Blue Cross, Blue Shield, and Major Medical. Also paid long-term disability and life insurance.

Apply in person to:
GLENWAY INDUSTRIES, INC.
Glenway Bldg. No. 4, Door 8
3670 Werk Rd., Cincinnati, O. 45211 (44-50)

OWNER OPERATORS

Late model 3 axel tractors. Pull company trailers. From Ohio and Louisville. Return loads no problem.

Call Mr. JACKSON
216-435-6394 (46-55)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OF 1ST CLASS SKILLED RADIAL DRILL BORING MILL E.D.M. OPERATORS MOLD MAKERS

Must be able to set up work from blue prints and close tolerance.

For 2nd Shift.

Air conditioned shop, long program
YALE MOLD & ENGRAVING CO.
24501 Hallwood Court Farmington, Mich. 48024 313 477-0300 (42-48)

MAINTENANCE MEN — Experienced electrician, plumber, oil burner. Man #4 HVAC. Excellent working conditions and benefits. Del. Co. School Dist. (215) TR 6-0368. (45-50)

DESIGNERS/DRAFTSMEN. For design and layouts of industrial furnaces and equipment. Some experience preferred. Rate commensurate with training and experience. Full benefits including profit sharing. Send resume and salary requirements to Chici Draftsman, Drever Co., Red Lion Rd. & Philmont Ave., Huntingdon Valley, Pa. 19006. (44-48)

BURNER

Experience on light and heavy plate necessary. Multiple torch electric eve. Excellent wages, profit sharing plan, group insurance, hospitalization paid, holidays, weekly overtime, steady day shift. Call Mr. Eckstein, 216-883-4200

GENERAL SHEET STEEL & PLATE
3344 E. 80 St. Cleveland, Ohio (44-48)

Los Angeles

SVEČIUOSE PAS LIETUVIUS...

Atvykome į Los Angeles 10 val. vakare. Pirma kas mus pasitiko buvo senas pažįstamas ponas Kazys Barmus, iš kurio patyrėme daug nuosirdumo ir atvirumo. Ar visi tokie lietuviai gyvena Angelų Mieste? Sekmadienį rytą tuo įsitikinome. Bernardą Brazdžionį sutikau kaip seną prietelių, pilną juoko, energijos, humoro. Man prisiminė jaunas berniukas Lietuvoje, kuris ateidavo laukti mergelės ant Draudimo įstaigos laiptų jau seniai, seniai Lietuvoje... Miela ir nuosirdi yra Elenutė Brazdžionienė, toji mergelė, kurios Brazdžionis laukdavo ant laiptų jau seniai, seniai. Ponų Brazdžionių šeima yra tikroji lietuviška šventovė, kur lietuviškas žodis yra tiksliai tariamas ir lietuviškos knygos yra skaitomos ir nagrinėjamos. Jų namų palaima esančios anūkėlės, tikrosios vaidilutės, nekaltomis akimis ir nuostabiu elgesiu primena senus laikus Lietuvoje.

Su dideliu nuosirdumu mus pastitiko kompozitorius Bronius Budriūnas. Jo gražioji ponė parodė mums gražiąją savo rezidenciją, ypač darbo kambarį, pilną kompiatoriaus kūrinių. Sekandią dieną teko aplankyti Lietuvių Dienų redakciją, kurioje susipažinau su ponu Mackialiene, režisiere, ir dabartine Lietuvių Dienų redaktore. Ponia Mackialienė yra graži ir energinga, tikroji pažiba Lietuvių Dienų redakcijai. Ilgametis Lietuvių Dienų leidėjas, ponas J. Skirius yra kalbus, įdomus asmuo. Su juo suradome bendrą kalbą. Pono Skiriaus sūnus dabar lanko Harvardo universitetą, ruošdamasis doktoratui iš ispanų kalbos ir literatūros. Jis jau yra daug išvažinėjęs pasaulio, buvęs metus Vasario 16 gimnazijos mokinys ir yra išsivystęs daugiau, kaip kūrvis kitas jaunas vyras jo amžiaus.

Antradienį praleidau ponios Monikos Lembertienės puikioje rezidencijoje, Santa Monika, kur mane nuvežė ponė Mackialienė. Ponia Lembertienė nuoširdumas yra visiems žinomas, ir jos vaišingumas irgi. Jos namuose sutikau Alę Rūtą, kuria susižavėjau. Kiek ramumo jos veide, ir kiek kantrybės, bei vidinės disciplinos, tik ji pati nežino. Vakare mane paėmė į Lietuvos Radijo "patalpas" Radijo valandėlės vedėja ponė Pautienienė, kur mes praleidome gražią valandą. Ji duodama man klausimus ir aš -- atsakydama į juos. Gaila, kad savo atsakymų negalėjau išgirsti per radiją, kadangi jau buvau Bostone.

Ponia Pautienienė yra pilna neišsėmiamos energijos, ugnies ir darbo, kuris esąs taip mums reikalingas. Ji esanti ir dainininkė, kurios plokštelė man buvo įteikta dovanų.

Apie porą valandų atstumo nuo Angelų Miesto yra Santa Barbara gražus miestas. Ten gyvena dabar su savo sūnumi

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ VISUOMENEI

1973 m. birželio mėn. 9 d. Philadelphiajoje įvyko VLIKo vadovybės atstovų ir JAV LB krašto valdybos pasitarimas. Dalyvavo: dr. K.J. Valiūnas -- VLIKo pirm., prel. J. Balkūnas -- TF pirm., J. Valaitis -- VLIKo vicepirm., B. Vakselis -- VLIKo vicepirm., V. Volertas -- JAV LB pirm., J. Gaila -- JAV LB vicepirm., A. Gečys -- JAV LB vicepirm., dr. A. Novositis -- JAV LB vicepirm., P. Mitalas -- JAV LB finansų tvarkytojas, A. Mačiulaitytė-Zerr -- JAV LB krašto valdybos narė specialiejiems uždaviniams ir Vyt. Maciūnas -- JAV LB krašto valdybos administratorius. Suprantant bendrą pastangų svarbą darbingoje nuotaikoje svarstyti ir sutarti šie klausimai:

1. Europos Saugumo Konferencijos veiklos delegacijai, VLIKo kvietimu, LB stengiasi įjungti savo atstovą;
2. Brežnevui ruošiantis atvykti į JAV, visais galimais būdais rūpinamasi atkreipti pasaulio dėmesį į pavergtos Lietuvos padėtį; tačiau lietuvių visuomenė prašome vengti beprasmių išsišokių;
3. Radijo siuntų į Lietuvą praplėtimo rūpesčiuose derinti JAV LB, VLIKo ir ALTos veiklą; VLIKas ryžtasi šiam reikalui sudaryti darbo komisiją;
4. JAV LB ir ALTos santykiuose ieškoti abiem veiksnams priimtino sprendimo, VLIKui tarpininkaujant;
5. Pasikeitus žiniomis apie VLIKo ir JAV LB veiklą, VLIKas reiškia pasitenkinimą JAV LB atliktais ir atliekamais darbais;
6. JAV LB sutinka finansiniai paremti VLIKo numatytus darbus, kviesdama visuomenę ir toliau VLIKo veiklai gausiau talkinti aukomis;
5. Suprantant visų lietuvių jėgų kaupimo svarbą, tarpusavio pasitarimai, kurie sustiprina ryšį, yra naudingi bendram darbiui vystyti bei tęsti, ateityje yra dažniau šauktini.

K.J. Valiūnas, VLIKo valdybos pirm.
V. Volertas, JAV LB krašto valdybos pirm.

mūsų operos solistė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė. Ją aplankėme taip pat. Gražioje aplinkoje Vincė atrodo kaip primadona, kuria ji buvo Lietuvoje. Ji yra pilna noro dainuoti, ką ji ir padarė, padainuodama liaudies dainas tik jai vienai težinomas, dar nie kieno neišleistas. Buvo malonu aplankyti Vincę.

Bernardas Brazdžionis netingėjo atsikelti anksti rytą ir nuvežti mane į autobusų stotį, iš kur pasiekiau lėktuvų stotį, ir iš ten per 4 ir pusę valandos buvau Bostone. Mano kelionė į Californiją tęsėsi dvi savaites, iš kurių penkias dienas praleidau Angelų Mieste, kuris man ir padarė daugiausiai išspūdžio. Ten gi gyvena lietuviai. Dar aplankiau kleboną prelata Kučingį, šį tikrą lietuvių šulą ir rėmėją.

Elena Vasyliūnienė

VERTINGAS PASIKALBĖJIMAS PER RADIJĄ

Lietuviškas radijo pusvalandis, kuris tiekia klausytojams lietuviškos muzikos, naujienų, pranešimų, kartais duoda ir pasikalbėjimų.

Kai kurie pasikalbėjimai išsiskiria iš bendro šablono ir pasižymi ilgai įsimenančiu turiniu.

Toks vertingas savo mintimis pasikalbėjimas buvo patiekta per radiją pusvalandį birželio 9 dienos programoje. Programos vedėja S. Pautienienė turėjo interview su viešnia, muzike ir spaudos darbuotoja Elena Vasyliūniene. Viešnia atvyko į Californiją, aplankydama čia savo sūnų prof. Vytenį Vasyliūną, dėstantį chemiją.

Viešnia kalbėjo apie lietuviškos kultūros vertybių išlaikymą išeivijoje. Ji nurodė, kad labiau

siai globotinas yra išeivijoje lietuvis kūrėjas (literatūros, muzikos, dailės), kuris yra vertybių atsiradimo šaltinis.

Išeivija linkusi galvoti kad mūsų kultūros vertybės atsiranda kažin kaip savaime. Taip gi nėra! Tai sunkaus darbo ir talento išdava. Be kultūros nebus tautos. Bus palaida visuomenė, kurią prarys nutaustėjimas.

Kiekviena lietuvių kolonija turinti pažinti savo menininkus, domėtis jų kūriniais, suvesti juos su jaunimu. Juk menininkai negali būti be kontakto su visuomene. Jie kuria darbą ir ateitį.

Elena Vasyliūnienė kvietė klausytojus neatsiriboti nuo mūsų kultūros branduolio, nuo kūrėjų menininkų, bet kelti jų veikalus kitataučių tarpe. Tikslai nuolatų keldami kūrėjų veikalus išeivijai sudarys bazę lietuvių kultūros garsinimui.

Pasikalbėjimas su muzike Elena Vasyliūniene buvo vertingas indėlis į radijo pusvalandžio programą. Jis turi ir dar platesnę reikšmę.

Klausytoja

WANTED EXPERIENCED FABRICATORS SHEET METAL FITTERS PLATE FITTERS

First or second shift, experienced, high hourly rate, overtime, paid hospitalization, paid holidays, pension and uniforms.

NON FERROUS METALS

21721 Tungsten Rd. 216-531-3585

After 6 p. m. call 216-943-0775 Cleveland, Ohio (45-51)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED BRIDGEPORT OPERATOR SHAPER HAND SURFACE GRINDER HAND

Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints and close tolerance.

DAY WORK

Air conditioned, all benefits. Including profit sharing. 38 hour week.

JACK HAINES CO.
2761 STAIR DETROIT, MICH. (44-51)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

BIRŽELIO MINĖJIMAS CLEVELANDE

Lietuvos okupacijos — birželio įvykių minėjimas atidėtas į sekmadienį, liepos mėn. 1 d. ir įvyks sekančia tvarka:

10:30 šv. Mišios už pavergtą Lietuvą šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje ir tuoj po Mišių minėjimas parapijos salėje.

Pagrindinę kalbą pasakys LVS Ramovės ir Lietuvių Bendruomenės veikėjas buvęs Chicago's Apygardos pirm. ir dabartinis LB Cicero Apylinkės pirm. Andrius Juškevičius. Himnus sugiedos solistas Julius Kazėnas. Minėjimas bus trumpas.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis ir visa Clevelando ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

PENSININKŲ DĖMESIUI

Sekmadienį, birželio 24 d., 2 val. p. p., p.p. Visockų sodyboje, 18202 Windward Rd. (ties Baltic Delicatessen krautuve) kviečiamas Clevelando Lietuvių Pensininkų Klubas susirinkimas — susipažinimo pobūvis.

Bus įdomių pranešimų iš kelionės į Lietuvą.

Valdyba kviečia visus esamus ir būsimus Klubu narius su svečiais dalyvauti pirmame susipažinimo pobūvyje. Jeigu būtų lietingas oras, susirinkimas-pobūvis neįvyks.

• ČIURLONIO AN-SAMBLIO kanklių orkestras, birželio 23 d. vyks į St. Catharines koncertui, kurį ruošia Lietuvių Bendruomenė.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

laiškai Dirvai

REIKIA KNYGŲ APIE TAUTININKUS

Neturim rašties apie tautinės arba vidurinės srovės praeitį Amerikoje. Tokių knygų turi katalikai, turi socialistai, liaudininkų žurnale "Sėjoj" galima rasti tos grupės žmonių istoriją, o kiek tokių raštų pagaminio tautininkai?

Ką duosite pasiskaityti jauniesiems, kurie ateitį į Tautinę Sąjungą? Ką pakišumėt savo vaikams — studentams, jei jie norėtų ką nors daugiau sužinoti apie savo tėvų organizaciją, jos atliktus darbus praeityje? Vėlonis Bačiūnas buvo parūpinęs kelias knygeles apie vidurinės srovės darbuotojus, bet jam numirus, atrodo, niekas tuo reikalu nebesirūpina. O kaip gi su veikalais apie patį Bačiūną?

Mums reikia knygų ne tik jaunimui apžvelgti apie tautininkus kitų liet. srovių tarpe Amerikoje. Net ir senesnieji, pokariniai ateiviai, jau 20 su viršum metų priklausę šiai organizacijai, nedaug arba visai nieko nežino apie nuosaukaus, tautinio patriotinio nusistatymo žmonių darbus Amerikos lietuvių praeities veikloje.

Būtų gera, jei Vilties Draugija su visos Taut. S-gos parama nedelsdama pradėtų ruošti tautinės pakraipos organizacijų ir veikėjų istoriją, o Dirva skelbtų konkursus parašyti straipsnius apie mūsų veikėjus ir didžiuosius tautininkus. Tikimės, kad mecenatų tokiom premijom skirti atsiras.

Vyt. Bačanskas
Baltimore, Md.

GERB. REDAKTORIAU,

Prašau leisti viešai atsakyti į nepagrįstus apkaltinimus tilpusius birž. 1 d. Dirvos skiltyse, skirtus lietuvių abiturientų pristatymo šventės rengėjoms. Ten buvo rašoma, "iš neoficialių šaltinių" patirta, kad buvo išsiuntinėti "asmeniškai kvietimai ... rinkiniams abiturientams... aplenkiant dešimtis kitų".

Lietuvių abiturientų vakaras buvo rengiamas visiems lietuviams abiturientams išsisklaidžiusiems Chicagoje ir plačiojoje apylinkėje. Du mėnesių prieš

šventę buvo pradėta skelbti ir pakartotinai kviešti per Chicago's lietuvių spaudą ir radijo programas. Atsiliepusiems į skelbimus buvo išsiuntinėti pakvietimai su informacijomis, nes sąrašų su šių metų abiturientų adresais, atrodo, jokia organizacija, nei rengėjos, nei pati Dirva neturi.

Visokių užmetimų yra tekę girdėti, ir rengėjai tam visada būna pasiruošę, bet, kad lietuvių laikraštis skelbtų tokią skandalą, kaip rašote "neoficialią" žinią, su rengėjomis nepasitikrinęs, sunku pateisinti. Ar yra žinoma lietuviams ką nors su rengti visuomenės nesukiršinant? Bent atsakomybę mūsų laikraščiai ir p. Vl. Butėnas, po savo pavarde, nepasitikrinę prie to neturėtų prisidėti.

K. Leonaitienė
Liet. Mot. Fed. Chicago's Klubas Valdybos pirm.

Tiesa, kad pilnų lietuvių abiturientų sąrašų, baigiančių amerikiečių gimnazijas, niekas neturi. Negaliu paneigti ir savo skelbtos tiesos, kad daliai rengėjos pažįstamų abiturientų kvietimai buvo išsiųsti iš anksto, o tik po to viešai per spaudą ir radiją kreiptasi į visus kitus. "Margučio" radijo vedėjo ir kai kurių "Draugo" redaktorių pareiškimu, viešai abiturientų išleistuvių vakaras per radiją ir spaudą buvęs pradėtas reklamuoti 2-3 savaitės prieš įvykį, kai asmeniškai kvietimus tūli abiturientai jau turėjo savo kišenėse ir juos rodė savo draugams. Pasilieku tikėdamas, kad ši įdomi bei reikalinga šventė ateityje bus atsargiau organizuojama.

Vladas Butėnas

ELECTRICIAN

Fully qualified journeyman to inspect, repair, install and wire AC and DC apparatus, devices and circuits of any voltage for plant maintenance.

High hourly rate
Rotating Shifts
Many fringe benefits
Apply in person

United States Steel

Central Furnaces

2650 Broadway Ave.
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer (45-52)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

rai nežino apie tą įdomų ir neeilinį asmenį, kiek aš sužinojau per vieną vakarą.

• PREMIJOS Įteikimo L. Šimūčiui iškilmes rengė įvairių organizacijų komitetas, vadovaujant Lietuvių Katalikų bendrijai. Jos įvyko birželio 9 d. Tauriniuose namuose, dalyvaujant katalikams, tautininkams, liaudininkams, socialdemokratams, taip pat gausiam būriui čia gimusių lietuvių. Prie garbės stalo, šalia dvasiškių, premijos mecenatų kun. J. Prunskio bei kitų, sėdėjo ir ALTS atstovas T. Blinstrubas. L. Šimūčio kelią į žymiausius lietuvių visuomenininkų viršūnes nušvietė Altos pirm. dr. K. Bobelis, Balfo pirm. M. Rudienė, PLK Bendrijos pirm. K. Kleiva, vysk. V. Brizgys ir kiti. Kun. J. Prunskis įteikė savo asmenišką 500 dol. premiją, kurią L. Šimūčiui paskyrė specialioji komisija, o premiją savo asmeniškais aukomis tą patį vakarą dar padidino D. Kuraitis, M. ir inž. A. Rudžiai, Bobeliai, Lietuvos Vyčiai, Midland Savings and Loan Assn, ir laidotuvių direktorius S. Laka-vičius. Operos solistams Danutei Stankaitytei ir Alg. Braziui padainavus po kelias solo dainas bei duetus (sol. A. Brazis samoningai pasirinko muz. L. Šimūčio sukurta dainą jo tėvo poeto L. Šimūčio-Šilelio žodžiams) L. Šimutis tarė savo padėkos žodį, užbaigdamas apie 4 valandas užtrukusius pietus su kalbomis bei rinkinių menininkų dainomis. L. Šimutis, kviesdamas visus ir toliau žengti bendros vie-

nybės Lietuvos labui kelių, papasakojo vieną kitą epizodą iš savo gyvenimo, iš Alto veiklos ir kvietė LB ruošti ateities avan-gardą lietuvių politinei veiklai, kurs ateityje turėtų būti įjungtas į Altą, nes L. Šimūčio žodžiais, Altos kūrimosi dienomis buvo aiškiai pabrėžta, kad Alta nesilikviduos tol, kol Lietuva ne atgaus laisvės ir to tikslo Alta visada laikysis. Per eilę paskutinių metų L. Šimūčiui Chicagoje buvo surengta visa eilė minėjimų bei pagerbimų. Kai kam visa tai gal gerokai įgriso. Bet čia rašantis savo dalyvavimu L. Šimutį gerbė dar tik pirmą kartą. Todėl viskas atrodė šviežia, įdomu bei sava. Po šio pagerbimo bei premijos įteikimo iškilmių, mano mintyse, kaip ir stud. V. Ruibytės, L. Šimūčio asmenybė išskyla dar šviesesnė, pilnesnė, dar aiškiau susikristalizuoja ta jo didelė dvasinė jėga bei tolerancija kitiems, kurios išdavoje jis sunkiausiu metu galėjo sujungti visus Amerikos lietuvių patriotes kovai už Lietuvos laisvę už jos laimingesnę ateitį. Ta didžioji koalicija Altos rėmuose dar ir šiandien nėra subyrėjusi, ir tai patvirtino įvairių srovių atstovų gausūs veidai premijos įteikimo vakare, kur visus malda palaimino "Draugo" administratorius kun. P. Činikas, nors JAV gimęs, bet kalbą taisyklingai lietuvių kalba. Premijos įteikimo iškilmes pravedė bei sveikinimus skaitė S. Bačiūnas. Buvo dešimtys sveikinimų iš įvairių organizacijų, įstaigų bei pavienių žmonių. Gaila -- nenugirdau savo idėjos draugų Lietuvių Fronto Bičiulių sveikinimo. Nejaugi jo nebuvo?

SALESMEN ARE KNOWN BY THE COMPANY THEY KEEP!

WE OFFER

Salary, Comm. & Bonus
Petition & Profit Sharing
Protected Territory
Established Customers
No Overnight Travel
Company Paid Insurance
Tuition Reimbursement Program
Scholarship Fund

WE NEED

An aggressive sales person with a minimum of 1 year outside sales experience. We are one of the largest companies in the U.S. specializing in mass mailing machinery. Unlimited income potential for the right person. For an immediate interview call:

KEN OLIVER

215-922-6150

PITNEY-BOWES

An Equal Opportunity Employer

WANTED AT ONCE

JOURNEYMAN STATUS

BENCH HANDS

(MACHINE BUILDERS)

HORIZONTAL BORING MILL

OPERATORS

AFTERNOON SHIFT

Steady job, top wages, full benefits.

JERED INDUSTRIES

1300 S. COOLIDGE

(Near 15 Mile Rd.)

BIRMINGHAM, MICH.

313-647-1200

An Equal Opportunity Employer (38-46)

PLANT SUPERINTENDENT

We are a medium sized flexible package converting operation seeking a manager experienced in flexo printing, bag making and lamination. The individual must be capable of taking charge of a three shift operation, directing foreman and plant employees. Wide range of excellent company benefits. Sent resume in confidence or contact: Maynard Perry at: MUNSON PACKAGING INC.

1366 W. 117th St. P. O. Box 512

Edgewater Branch

Cleveland, Ohio 44107

216-521-6570

An Equal Opportunity Employer (48-53)

PIPER FITTER ASSISTANT FOREMAN

FOR BROOKLYN SHIPYARD

MUST HAVE SHIPYARD EXPERIENCE AS WELL AS EXPERIENCE IN LAY OUT TARGET WORK IN FABRICATION. SALARY COMMENSURATE WITH EXPERIENCE. EXCELLENT FRINGE BENEFITS.

Call 212-625-3456, Ext. 238, for appointment

IRA. S. BUSHEY & SONS INC.

764 Court St. Brooklyn, N. Y.

An Equal Opportunity Employer (45-51)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED

ALL AROUND MACHINISTS

MOLD MAKERS

TOOL MAKERS

1ST & 2ND SHIFT

Must have job shop experience and be able to set up work from Blue Prints and Close Tolerance. Steady work for qualified men and overtime. All fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE

TDM CORPORATION

P. O. Box 277, Fletcher, North Carolina

704-684-9818

(41-50)

Pavasaris

paveikia

jūsų galvą

...su malonių pavasario plaukų stiliumi, bangos ant bangų, pajavaintos mažom garbanėlėm pakaušyje ir skruostuose.

Jums reikalingas meniškias žirklemis stilizavimas, kad atsiektumėte tą išvaizdą ir kad taip pasiliktumėte švelnus saliono pusmetinis... žinomos Nester Creme Perm, pilnam su kirpimu ir su sudėjimu tik \$6.95. Arba pasirinkite iš mūsų didžiausios pasiūlos visame krašte žinomų sudėjimų, įskaitant ir populiarių Helen Curtis No Set už \$10 ir puikų L'Oreal už \$12.50.

Arba bandykite šviežų kaip pavasaris plaukų išplovimą ir sudėjimą nuo \$2.95, ar ypatingai gerą kirpimą nuo \$2.45.

Ir gražiausiom akim visu laiku... liuksusinės ilgalaikės blakstienos mūsų ekspertų uždedamos tik už \$15.00.

Leiskite pavasariui

apsukti Jūsų galvą...

Eikite pas **Andre Duval**

Penktadienį, šeštadienį ir prieš šventes 50 centų daugiau.

E	• 406 Euclid Ave. 2nd fl.	W	• Oposite Southland, 845-3400
A	• 781-3161	E	• Oposite Westgate, 333-6646
S	• Southgate,	S	• North Olmsted, 777-8636
S	• 5399 Warrensville, 663-6346	S	• Parmatown, 884-6300
T	• Oposite Eastgate, 449-3435	T	• Elyria Midway Mall, Elyria
	• Severance Center,		• 324-5742, Lorain 233-8020
	• 382-2600, 382-2569		
	• Shoregate, 944-6700,		
	• Lake Shore Blvd.		
	• Mentor, 255-9115,		
	• Next to Zayre's		

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MINĖJO 70-tąjį GIMTADIENĮ

Ona Bielskienė su Lietuvos gen. konsulu Los Angelėje dr. J. Bielskiu.

Ponia Ona Bielskienė, Generalinio Lietuvos Konsulo Dr. J. Bielskio žmona, atšventė savo garbingąjį 70-tąjį gimtadienį Tautinių Namų salėje, kurį surengė šių Namų Valdyba, dalyvaujant ir gražiam dalininkų būriui.

Šventės iniciatorė bei artima p. O. Bielskienės draugė, p. S. Waitek, Tautinių Namų vicepirmininkė, visų susirinkusiųjų vardu prisegė solenizantei didžiulę orchidėją.

Tautinių Namų pirmininkas Balys Mackiala šių Namų sveikinime šiltais žodžiais apibūdino p. Onos Bielskienės veiklą bei jos puikų lietuviškų reikalų reprezentavimą mūsų Generalinio Konsulo Dr. J. Bielskio diplo-

matinėje tarnyboje. "Jei prezidentas Nixonas turi savo nepamainomą Pat, buvęs prezidentas Kennedy turėjo savo garsiąją Jackie, tai mūsų Gen. Konsulas turi didžiulę visų savo darbų inspiratorę bei draugę gerb. p. Oną" -- sakė Tautinių Namų pirmininkas B. Mackiala. Po to buvo išgerti šampano tostai ir sugiedota solenizantei ilgiausių metų... po kurių pasipylė įvairiausi asmeniniai sveikinimai.

Savo trumpame ir labai jautriame žodyje gerb. p. O. Bielskienė padėkojo susirinkusiems už linkėjimus ir už taip gražiai surengtas jos gimtadienio progas vaises.

(vm)

• JAV LB Krašto Valdyba per vicepirm. P. Mitalą Dirvai atsiuntė 50 dol. auką ir trumpu laiškeliu, kad "valdyba vertindama Dirvos dėmesį ir rėmimą bendruomeninės idėjos lietuvių visuomenėje, siunčia kuklią 50 dol. auką".

Už auką krašto valdybai nuoširdžiai dėkojame.

• Danutė Paramskaitė, Lavalio universitete, Kanadoje apgynė savo parašytą tezę ir gavo daktaro laipsnį. Ji dėsto prancūzų kalbą universitete. Jos tėvas Balys Paramskas tarnauja kongreso bibliotekoje Washingtone, o motina Natalija dėsto istoriją Georgetown universitete.

• Osvaldas R. Čižikas baigė Illinois College of Podi-

atric Medicine, gaudamas daktaro laipsnį. Jis yra baigęs Chicagos aukšt. lituanistikos mokyklą ir aktyviai dalyvauja lietuviškame gyvenime.

• Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas, dr. Kazys Šidlauskas ir sekretorius, dr. Vladas Šimaitis, birželio 17 d. kalbėdami Lietuvių televizijos programoje, palietė birželio ištrėmimus, Europos Saugumo Konferenciją, ir padalinimą Sovietų tarybinių respublikų į ekonominius rajonus.

Dr. Šimaitis taip pat kalbėjo apie genocido parodą, kurią Amerikos Lietuvių Taryba ir Marquette Parko LB įstatė Marquette Parko parapijos salėje sąryšy su Brežnevo apsilankymu ir baisiųjų birželio įvykių mi-

nėjimu. Genocido paroda svetintaučiams gerai parodo kas įvyko 1940 metais ir primena, kad tas pats vyksta dabartiniu laiku.

NAUJA ALT VALDYBA

Los Angeles naujai išrinktoji ALT valdyba savo pirmame posėdyje pareigomis pasiskirstė: Antanas Skirius, pirmininkas; Alena Devenienė ir Alfonsas Telyčėnas -- vicepirmininkai, Vanda Mažeikienė -- sekretorė; Jonas Žukas -- išdininkas ir Stasys Duda -- Finansų sekretorius.

Revizijos komisija: Edvinas Balceris, Vladas Paziūra ir Andrius Mironas.

• LITHUANIA 700 YEARS ir trečioji laida sekmingai eina į svetimųjų skaitytojų rankas. Šiomis dienomis per Manlyland Books leidyklą užsisakė 10 egz. didžiulė JAV knygų parduotuvė "The Baker and Taylor Co." Goettingeno universitetas Vokietijoje užsisakė 2 egz.

• MAGDELENAI GALDIKIENEI, Katalikių moterų org-jų steigėjai ir nepailstamai veikėjai iš New Yorko išvykstančiai nuolatiniam apsigyvenimui į Putnam, Conn. lietuvių seselių vadovaujamus poilsio namus, š.m. 17 d. Kultūros židinyje, Brooklyn, N.Y. buvo surengta atsisveikinimo popietė.

Akademiją pravedė dr. Aldona Šlepetytė - Janaičienė. Atsisveikinimo žodį tarė prel. J. Balkūnas, p. Lėšienė, dail. J. Juodis, A. Radzivanienė, I. Banaitienė ir k.

Kalbėtojai nušvietė M. Galdikienės nueitą gyvenimo ir lietuviškos veiklos kelią ir nuopelnus, kas yra gražus pavydys mūsų jauniems. Po akademijos buvo vaises.

BORING MILL OPERATORS LATHE HANDS

Must be journeyman.

Long program.

D.T.A. Shop.

Top wages and benefits.

REPUBLIC DIE & TOOL

45000 Van Born Rd.

Wayne, Mich.

313-721-7800

An Equal Opportunity Employer

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
MACHINE REPAIRMEN
DIE MAKERS
FOR ALL SHIFTS.
Good starting rate. Complete fringe benefits and overtime.
DEMCO
411 S. FORT ST.
DETROIT, MICH. (48-54)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
LAYOUT MEN \$6.02 an hour
FITTERS \$5.82 an hour
Must have structural steel fabrication experience.
FOR ALL SHIFTS
J. A. FREEDMAN
2800 ALLIANCE ST.
DRAYTON PLAINS, MICH.
313-674-0381
E. O. E. (48-45)

BENDER OPERS SHEAR OPERS HOOKUP MEN

For Reinforcing Steel Fabrication Plant. Steady work, days and benefits.

VICTORY RESTEEL CO.
23315 GROESBECK
WARREN, MICH.
313-772-4400 (48-50)

FOREMAN
INJECTION MOLDING
New modern East side molding plant needs man to assume full shift responsibility. Excellent wages, benefits and opportunity for advancement
FEDERAL MOGUL CORP.
30450 Little Mack, Roseville, Mich.
An Equal Opportunity Employer (48-50)

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

• JAUNUČIO Puodžiūno baletų studijos vakaras įvyko birželio 2 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Reikėjo tiesiog stebėtis, kad jauna bei graži lietuvių visuomenė užpildė beveik visą salę, nors buvo ne koks profesinio baletų spektaklis, o tik studijos mokinių metinis pasirodymas. Toks visuomenės susidomėjimas rodo, kad Jaunutis Puodžiūnas baletų studiją Chicagoje turintis nuo 1968 m. (per ją jau perėjo apie 500 mokinių), yra lietuvių visuomenės aukštai vertinamas. Paties J. Puodžiūno žodžiais, jei koks naujas žmogus ateina pažinti spektaklio, tai jau žinoma, kad jis ateis ir kitais metais. Todėl žiūrovų skaičius studijos pasirodymuose nuolat auga. Kita didelė laimė J. Puodžiūnui yra nuolatinė talka profesionalės balerinos Violetos Karosaitės, o taip pat kitos jaunos balerinos Janinos Kolytės. Ši trizulė studijos pasirodymus taip pat įvairina, kad vietomis sublizga jau profesionalinis lygis.

• ŠI KARTĄ studijos metiniame pasirodyme matėm du ištisinius baletų ciklus, Chopiną ir Carmen. Į abu juos įvesta visi studijos mokiniai, o taip pat atskiruose numeriuose pasirodė ir Violeta Karosaitė, J. Puodžiūnas bei J. Kolytė, Chopiniano cikle buvo vietų, kur po klasikinę V. Karosaitės ir J. Puodžiūno pasirodymų scenon įvedami patys jauniausi mokiniai ir tada nebelieka to įspūdžio, koks būtų mažuosius pirmąsias parodžius scenoje. Bet čia gal ne studijos vadovė kaltė, nes tokioje eigoje išvystytas visas įdomaus baletų ciklas, G. Bizet "Carmen" baletas paliko dar didesnį įspū-

Sukaktuvininkas Leonardas Šimutis

V. Maželio nuotrauka

dį už Chopiną. Ir gal todėl, kad tik neseniai matėm gražius "Carmen" operos spektaklius, kur pasirodė ir J. Puodžiūno studijos aukščiausiai iškilusios šokėjos: K. Bakšytė, R. Grauzinytė, L. Jauniūtė, L. Ramonaitė, A. Shaughnessy ir L. Streit. Ši kartą Jaunimo centro didžiosios salės scenoje ištisinis Carmen ciklas prabėgo su tikrai gražiu pasisekimu. Daug gyvumo bei estetinio grožio scenoms davė S. Ramono dekoracijos ir išskirtinai įdomus bei gerai apgalvotas šviesų meistro Vytauto Žygo apšvietimas, kurs talkon atskubą visada, nereikalaudamas

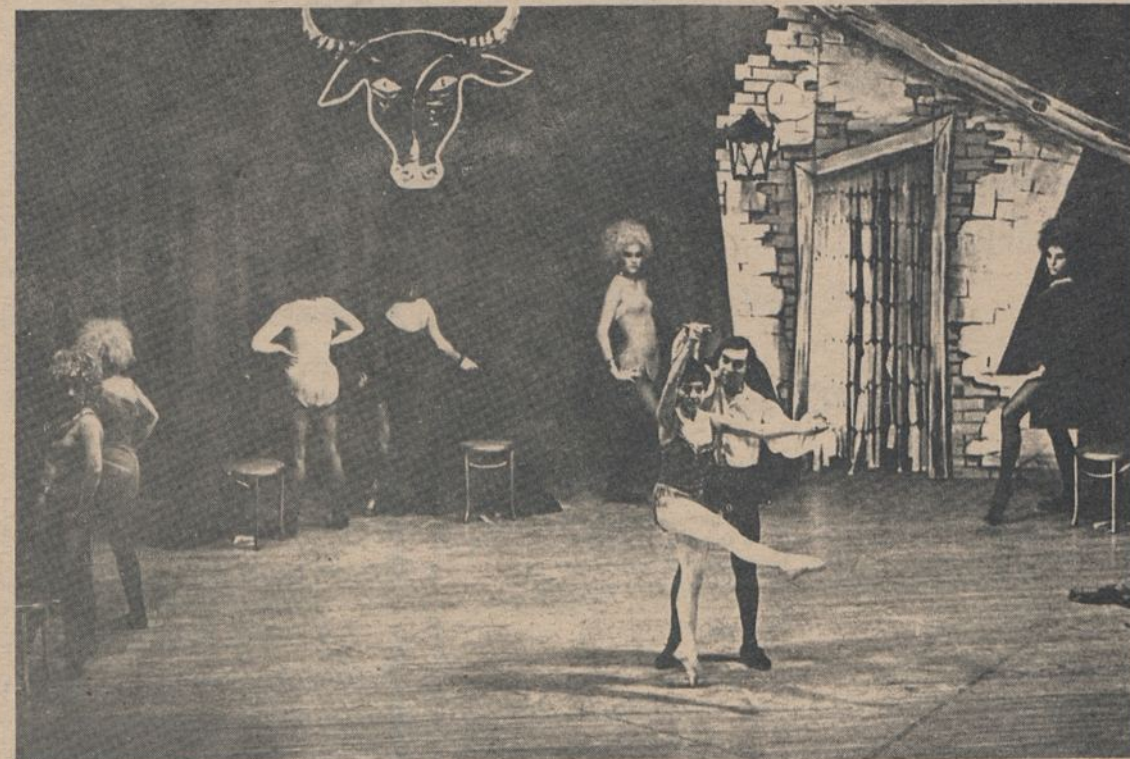
jokio specialaus honoraro, o tik faktinių išlaidų padengimo. Muzikos efektus įdomiai tvarkė F. Daukus. Po spektaklio susirinkus vairsiems studijos patalpose, paklausiau J. Puodžiūną ir jo nuolatinę talkininkę V. Karosaitę, ar jų studija per penkerius metus išaugino daug jaunų, jau aukščiausiai iškilusių balerinų? Beje, abu baletininkai klausimą teigiamai negalėjo atsakyti, nes esą daugumas baletų studiją lankančių merginų dar dalyvauja eilėse kitų užsiėmimų ir negali susikcentruoti vienam darbui, pvz., baletui. Čia ir yra nelaimė, kad gyvasis ir gabusis mūsų jaunimas nori vienu metu daug sričių apimti. Bet, kaip ten bebūtų, J. Puodžiūno baletų studija Chicagoje yra reikšminga įstaiga mūsų jaunimo meniniame auklėjime, ir galim džiaugtis, kad J. Puodžiūno užnagaris lietuvių visuomenėje taip pat nemažas. Rudenį jis ir vėl priims naujus mokinius į studiją.

• KAI BIRŽELIO 9 d. giliam vidurnaktįje susėdome viename klube prie bendro stalo su žmona, dr. L. Kriaučiūnu, "Margučio" vedėju P. Petručiu, sol. D. Stankaityte, stud. V. Ruibyte ir muz. A. Vasaičiu, tik ką grįžę iš Tautinių namų, kur buvo įteikta labiausiai pasižymėjusio lietuvių visuomeninko premija Leonardui Šimutui, mūsų būryje buvę jaunosios kartos atstovai džiaugiasi tiek daug sužinoję apie L. Šimutį, apie tą žmogų, kurs, okupantams Lietuvos nepriklausomybę pasmaugus, sugebėjo sujungti smarkiai susiskaldžiusius Amerikos lietuvių bendram darbui už Lietuvos išlaisvinimą, kurs per 26 metus vadovavo Altai, garsiai ir drąsiai kalbėdamas visų Amerikos lietuvių vardu. Anot. stud. V. Ruibytės, jaunoji karta tiek daug tik-

J. Puodžiūno studijos mokinės šokio metu

(Nukelta į 7 psl.)

Baletų scena iš operos Carmen, Prieky V. Karosaitė ir J. Puodžiūnas.

V. Kauliaus nuotraukos

JONUI TITUI

mirus, jo broliams KAROLIUI ir PET-

RUI TITAMS su šeimomis širdingą

užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime.

O. J. Kamaičiai

1770 — 53 St. No.,
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 344-2566